

Tussenrapportage 2026

LISSE

Inhoudsopgave

1. Inleiding ... 3
Leeswijzer ... 3
Stand van zaken beleidsbegroting ... 4
Tussenrapportage in één oogopslag ... 5
2. Voortgang beleid uit begroting en financiële afwijkingen ... 7
Programma 1 Samenleven ... 7
Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen ... 7
Financiële afwijkingen ... 9
Programma 2 Leefomgeving ... 17
Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen ... 17
Financiële afwijkingen ... 18
Programma 3 Bedrijvigheid ... 20
Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen ... 20
Financiële afwijkingen ... 20
Programma 4 Bestuur ... 22
Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen ... 22
Financiële afwijkingen ... 23
Algemene dekkingsmiddelen ... 25
Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen ... 25
Financiële afwijkingen ... 25
3. Toelichting afwijking op geplande activiteiten ... 27
Programma 1 Samenleven ... 27
Vitaliteit ... 27
Werk en inkomen ... 29
Opgroeien en opvoeden ... 31
Thuis als basis ... 33
Passende ondersteuning ... 33
Programma 2 Leefomgeving ... 35
Gebiedsontwikkeling ... 35
Openbare ruimte ... 35
Duurzaamheid ... 38
Wonen ... 40
Programma 3 Bedrijvigheid ... 41
Recreatie en toerisme ... 41
Programma 4 Bestuur ... 43
Dienstverlenende overheid ... 43
Rechtmatige overheid ... 43
Bijlagen ... 44
Bijlage 1: Overige wijzigingen ... 45
Bijlage 2: Administratieve wijzigingen ... 49
Bijlage 3: Investeringen ... 53
Bijlage 4: Paragraaf bedrijfsvoering ... 54
Bijlage 5: Monitor rekenkameronderzoek ... 55

1. Inleiding

In overeenstemming met de Financiële verordening 2023 van de gemeente Lisse informeren wij u over de stand van zaken van de beleidsbegroting (voortgang van de geplande activiteiten uit de begroting). Het doel van de tussenrapportage is om het college en de raad in staat te stellen een beleidsinhoudelijk debat te voeren over de uitvoering van de begroting en over de financiële middelen.

De tussenrapportage heeft hiermee twee functies:

1. Inzicht geven in de voortgang van het van de geplande activiteiten uit de begroting en een afwijkingenrapportage gericht op bijsturing in geval van achterblijvende realisatie op de uitvoering van de programmabegroting.
2. De begroting financieel actueel te houden en (weer) in overeenstemming te brengen met genomen besluiten. In december wordt nog een slotwijziging voorgelegd aan de raad, waarin de begroting financieel nogmaals wordt bijgesteld.

De peildatum van deze rapportage is 1 juli 2026. Waar mogelijk blikken wij vooruit naar de (nog) te verwachten effecten in 2026.

Leeswijzer

Algemeen
In deze tussenrapportage (turap) leest u in hoofdstuk 2 per programma – op hoofdlijnen - de voortgang van de uitvoering op activiteiten uit de begroting en eventuele ontwikkelingen worden per programma toegelicht. De voortgang van de activiteiten wordt weergegeven door middel van een statusicoon. Vervolgens maken we op programmaniveau en per thema inzichtelijk welke financiële ontwikkelingen te melden zijn. In hoofdstuk 3 ziet u, per thema en per activiteit, waar een afwijking te melden is. Dit is in overeenstemming met de afspraken in de HLT audit klankbordgroep (voorheen de gezamenlijke auditcommissie). U ziet in deze tabel eerst de tekst zoals deze is opgenomen in de begroting 2026 en bij de toelichting de reden van de afwijking.

Legenda stoplichtenmodel	
Toelichting status	**Statusicoon**
Afgerond. Deze activiteit komt niet meer terug in de volgende programmabegroting.	✔
Activiteit wordt naar verwachting in 2026 niet behaald en wordt naar verwachting in 2026 niet uitgevoerd. Deze afwijking wordt in de tussenrapportage apart toegelicht.	🔴
Activiteit wordt naar verwachting in 2026 deels behaald of loopt vertraging op. Deze afwijking wordt in de tussenrapportage apart toegelicht.	🟡
Activiteit wordt in 2026 behaald. Deze worden in de tussenrapportage niet apart toegelicht. Wel worden deze in de samenvatting meegenomen.	🟢

Financiële afwijkingen
De financiële afwijkingen van meer dan € 25.000 worden zoveel mogelijk toegelicht.

De afwijkingen kleiner dan € 25.000 of wijzigingen waarbij de lasten en de baten worden opgehoogd en per saldo geen effect hebben op het begrotingssaldo zijn opgenomen in bijlage 1. In

bijlage 2 zijn alle administratieve wijzigingen van budgetten (budgettair neutrale correcties naar het juiste taakveld) opgenomen.

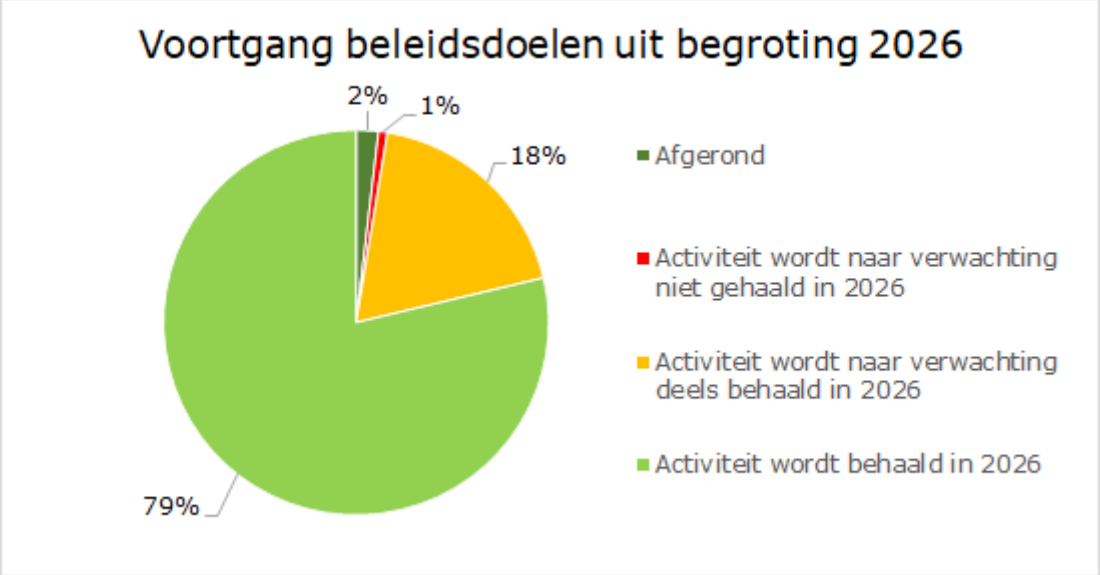
Er is onderscheid gemaakt in bijstellingen die incidenteel of structureel van aard zijn. Meerjarige wijzigingen zijn al opgenomen in de Kadernota 2027-2030 of worden meegenomen in de Programmabegroting 2027-2030.

De plus en min tekens bij de bedragen in de tabellen van deze rapportage kunnen als volgt worden verklaard:

- Uitgaven zijn positief (+) en Inkomsten negatief (-) opgenomen.
- Wijzigingen voor hogere uitgaven en lagere inkomsten zijn positief (+) opgenomen.
- Wijzigingen voor lagere uitgaven en hogere inkomsten zijn negatief (-) opgenomen.

Stand van zaken beleidsbegroting

In deze paragraaf gaan wij in op hoofdlijnen in op de voortgang van de activiteiten die opgenomen zijn in de begroting 2026.

Uit bovenstaande tabel is af te lezen dat naar verwachting 80% van de vastgestelde activiteiten in de begroting 2026 (grotendeels) gehaald gaan worden. Per 1 juli was 2% van de vastgestelde activiteiten 2026 gerealiseerd. Van 18% weten we dat de activiteiten vertraging op hebben gelopen en deels gerealiseerd gaan worden in 2026. Voor minder dan 1% geldt dat de activiteiten in 2026 niet in uitvoering zijn gebracht.

Tussenrapportage in één oogopslag

In deze paragraaf geven we een samenvatting van de financiële ontwikkeling van het begrotingssaldo. Het allereerste startpunt is daarbij het positief begrotingssaldo van € 123.903 en het positieve structureel saldo van € 123.903 volgens de begroting 2026.

Tot en met 1 juli 2026 heeft de gemeenteraad 2 begrotingswijzigingen vastgesteld, die verwerkt zijn in deze rapportage. Dit betreffen de volgende voorstellen:

Begrotingswijzigingen	Totaal saldo	Structureel saldo
R301 Beleidsplan openbare verlichting 2026-2029	€ -105.000	€ -105.000
R308 Uitbreiding formatie Team Beheer	€ -113.112	€ -113.112
Totaal eerder besloten begrotingswijzigingen	**€ -218.112**	**€ -218.112**

Door deze begrotingswijzigingen is het begrotingssaldo verslechterd naar € 94.209 negatief. Dit is het startpunt van deze Tussenrapportage.

Resultaat Tussenrapportage 2026

(-/- nadeel, + voordeel)

	Begrotings saldo	Structureel saldo
Programmabegroting 2026	€ 123.903	€ 123.903
Begrotingswijzingen t/m 1 juli 2026	€ -218.112	€ -218.112
Saldo voor Tussenrapportage 2026	€ -94.209	€ -94.209
Tussenrapportage 2026	€ 146.492	€ 190.492
Verwacht saldo voor 2026	**€ 52.283**	**€ 96.283**

Het resultaat van de Tussenrapportage 2026 is € 146.492 positief en het structurele resultaat in deze tussenrapportage is € 190.492 positief. Het verwachte saldo voor 2026 komt daarna uit op € 52.283 positief. Het structurele saldo op ongeveer € 96.283 positief.

Er zijn een aantal grote mutaties (voordelen en nadelen) die het positieve resultaat van de Tussenrapportage 2026 veroorzaken. Hieronder worden alleen de wijzigingen boven de € 100.000 genoemd:

<u>Beleidsprogramma jeugd Holland Rijnland (€ 120.372, nadelig structureel):</u>
Het regionale beleidsprogramma jeugd 2026 is vastgesteld in de regio. Aan deze begroting ligt het regionaal uitvoeringsplan jeugd ten grondslag. Deze kosten hebben betrekken op de regionale samenwerking die plaatsvindt rondom gespecialiseerde jeugdhulp en waren nog niet opgenomen in de begroting van Lisse.

<u>Bijstelling gespecialiseerde jeugdhulp (€ 857.136, budgetneutraal, incidenteel)</u>
De verwachting is bijgesteld op basis van de eerste 4 maanden van 2026. Dit levert vooralsnog een voordeel op van € 0,9 miljoen. Deze dalende trend was bij het vaststellen van de begroting 2026 nog niet bekend, waardoor de begroting voor 2026 eenmalig kan worden afgeraamd. Voor de begroting 2027 wordt nog overlegd met de toezichthouder.

Bij de begroting 2026 is het tekort van € 1,5 miljoen gedekt vanuit de algemene reserve. Deze onttrekking wordt met hetzelfde bedrag verlaagd, waardoor het effect op het totaal van het begrotingssaldo € 0 is.

Geactualiseerde begroting ISD Bollenstreek (€ 290.764, voordelig, incidenteel)
Vanuit het raadsbesluit van 25 juni 2026 over de geactualiseerde begroting 2026 van de ISD Bollenstreek is per saldo een voordeel ontstaan van € 290.764. Het voordeel ontstaat voornamelijk doordat de Rijksbijdrage BUIG hoger uitvalt dan begroot. We verwachten € 211.801 meer te ontvangen.

Omgevingsvisie gelden (€ 150.000, nadelig, incidenteel)
Voor de actualisatie van de Omgevingsvisie wordt een bedrag gevraagd van € 150.000. De middelen zijn noodzakelijk voor de organisatie en begeleiding van participatieactiviteiten, het inschakelen van externe expertise en advies en personeelskosten voor de inzet van projectleiding en ondersteuning.

Lagere dividend Alliander over 2025 (€ 289.000, nadelig, incidenteel)
Het dividend van Alliander is lager dan begroot doordat de winst van Alliander onder druk staat door hoge investeringen in het energienet en stijgende kosten. Daarnaast keert Alliander over 2025 niet de gehele winst uit, maar wordt een deel gestort in reserves voor toekomstige investeringen.

Voor een compleet overzicht van alle voor- en nadelen in deze tussenrapportage verwijzen wij naar de financiële afwijkingen per programma, bijlage 1 met alle overige wijzigingen en bijlage 2 met administratieve wijzigingen.

Disclaimer
Gezien de huidige ontwikkelingen is het te verwachten resultaat (het saldo van de jaarrekening 2026) niet meer dan een prognose. Er zijn namelijk nog een flink aantal onzekerheden die het te verwachten saldo nog sterk kunnen beïnvloeden. Bijvoorbeeld door de circulaires van het Gemeentefonds (September- en Decembercirculaire 2026), de krapte op de arbeidsmarkt, de verwerking van de werkelijke baten en lasten voor de opvang van ontheemden en de afrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen.

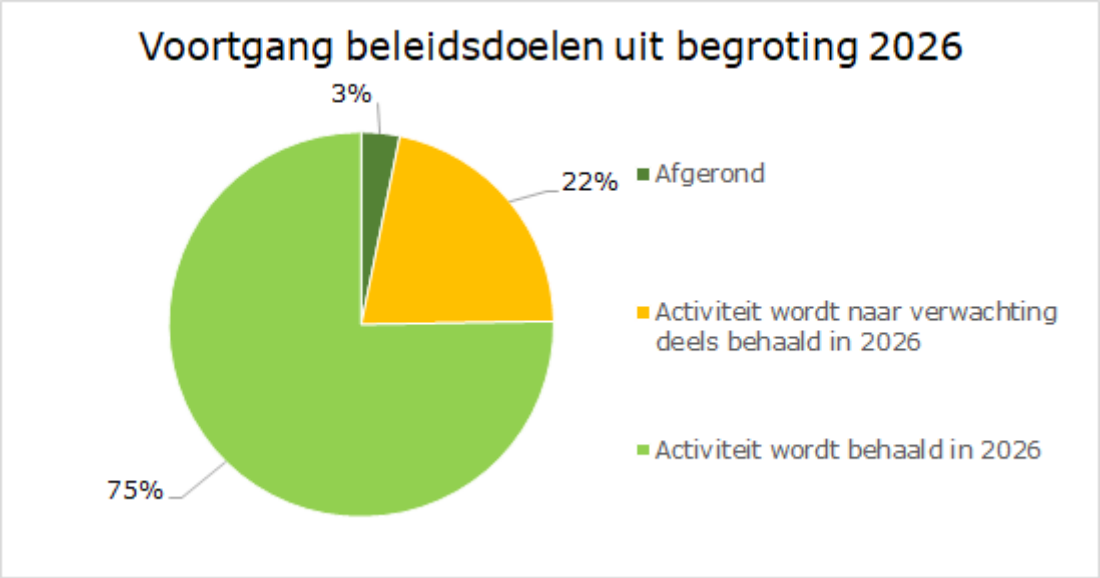
Zoals toegezegd wordt bij het opstellen van de Slotwijziging 2026 een verbeterslag gemaakt in hoe de prognose van het resultaat verder verbeterd kan worden. Op dit moment wordt een analyse gemaakt van de afgelopen 3 jaar en de grootste verschillen tussen de slotwijziging en de programmarekening. Voor deze posten wordt bij de Slotwijziging 2026 de wijze van ramen aangepast. Een concreet voorbeeld hiervan is de raming van de gemeenschappelijke regelingen. Deze werden t/m 2025 geraamd op basis van de vastgestelde begroting en begrotingswijzigingen. Vanaf 2026 willen we voor een aantal grotere gemeenschappelijke regelingen kijken of we tot een prognose van het verwachte resultaat kunnen gebruiken.

2. Voortgang beleid uit begroting en financiële afwijkingen

In dit hoofdstuk zal de stand van zaken van de activiteiten per programma op hoofdlijnen worden toegelicht, een meer uitgebreide toelichting op de afwijkingen op de beleidsbegroting is opgenomen in hoofdstuk 3. Daarnaast is per programma een tabel opgenomen met de financiële aanpassingen boven de € 25.000 met een toelichting.

Programma 1 Samenleven

Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen

Algemeen
Het is goed om vast te stellen dat binnen programma Samenleven 100% van alle acties zijn/worden opgepakt. Een aantal activiteiten staat op oranje. We blijven monitoren in hoeverre deze in 2026 behaald worden. Alle activiteiten staan in het teken van de ambities uit de Maatschappelijke agenda (MAG). De MAG is de kapstok van waaruit we werken, in 2024 is de herijkte MAG vastgesteld door de raad. Het werken met de Maatschappelijke agenda betekent onder meer dat we steeds meer samen met de samenleving aan deze ambities werken en dat we zo goed mogelijk proberen te meten wat de acties bijdragen aan het realiseren van de ambities.

Trends en ontwikkelingen

Brede Welzijnsorganisatie
Per 1 juli 2025 zijn Welzijnskompas en Welzijnskwartier opgegaan in één Brede Welzijnsorganisatie voor iedereen van "0 tot 100". De organisatie speelt een belangrijke rol bij het efficiënter en effectiever uitvoeren van verschillende ambities uit de Maatschappelijke Agenda. 2026 is het eerste volledige jaar van de nieuwe Brede Welzijnsorganisatie, die inmiddels ook kantoor houdt in de "Huizen van de wijk" Poelhuys en Beukenhof.
In dit jaar wordt de opdracht voor de komende jaren verder vormgegeven.

Programmaplan Jeugd
De jeugdzorg staat al langere tijd onder grote druk. Landelijk is de Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld en in uitvoering genomen. Vanuit samenwerkende gemeenten Jeugdhulp Holland

Rijnland zijn de taskforcemaatregelen ingezet. Ondanks deze inspanningen, die nog volop in uitwerking zijn, zien we vooralsnog onvoldoende concrete resultaten. De instroom blijft hoog, wachttijden houden aan, inzet van jeugdhulp is niet altijd passend, de problematiek wordt complexer en de kosten lopen verder op. Het is daarom noodzakelijk om, naast de Hervormingsagenda en de taskforcemaatregelen, samen met partners, jeugdigen en hun gezinnen op een andere manier naar deze opgave te kijken.
Dit doen we met het Programmaplan Jeugd, dat in het college is vastgesteld in maart 2026. Met dit programma versterken we de pedagogische basis, normaliseren opvoedvragen, zetten het voorveld steviger neer en organiseren regie en datagedreven sturing. We bouwen aan een duurzaam jeugdhulpstelsel waarin jeugdigen zoveel mogelijk dichtbij en normaal opgroeien en waarin gespecialiseerde jeugdhulp beschikbaar en betaalbaar blijft voor wie dit echt nodig heeft.

Organisatie Voor ieder 1
Voor ieder 1 bestaat nu ruim een jaar als zelfstandige stichting en is steeds beter in control. We blijven verder werken aan de versterking van de lokale sociale teams, om ervoor te zorgen dat de hulp- en dienstverlening duurzaam geborgd zijn. Voor ieder 1 is een belangrijke partner voor het uitvoeren van het programmaplan jeugd. Zo is onder andere de pilot casusregisseur gestart, om strakker regie te hebben op de inzet van jeugdhulp. De samenwerking tussen gemeente en Voor ieder 1 blijft nauw en Voor ieder 1 is steeds meer een wendbare organisatie die kan inspelen op maatschappelijke problemen, samen met andere maatschappelijke partners. Deze ontwikkelingen dragen bij aan een passende ondersteuning voor de inwoner en optimale ontwikkeling voor de jeugd.

GALA/IZA/AZWA
De gemeente werkt aan een samenhangende en preventieve aanpak binnen het sociaal domein, in lijn met drie landelijke akkoorden die elkaar versterken.
Het Integraal Zorgakkoord (IZA) richt zich op toekomstbestendige zorg, waarbij meer samenwerking wordt gevraagd tussen gemeenten, zorgverzekeraars en zorgaanbieders. De nadruk ligt op passende zorg, het versterken van de eerste lijn en meer inzet op preventie. We werken hieraan in regionaal verband. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) geeft hieraan op dit moment al lokaal invulling door de uitvoering van het lokale plan van aanpak, met specifieke uitkeringen (SPUK) voor gemeenten. Daarmee wordt geïnvesteerd in gezondheidsbevordering, het terugdringen van gezondheidsachterstanden, een gezonde leefomgeving en het versterken van de sociale basis. Beide akkoorden gaan over in het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Het AZWA is een landelijk akkoord, die de beweging van zorg naar preventie moet versnellen. AZWA richt zich op het versterken van regionale samenwerking, het verlagen van administratieve lasten, en het slimmer inzetten van personeel en technologie om de oplopende druk in zorg en welzijn het hoofd te bieden. In 2026 wordt er een regionaal werkplan ingediend, waar ook ruimte is voor lokale inbreng.

Toekomstbestendige dienstverlening Burgerzaken
De dienstverlening bij Burgerzaken staat op een kantelpunt. De huidige formatie en inrichting zijn ontoereikend om de wettelijke taken, de aanstaande centralisatie van de backoffice en de naderende uitstroomgolf (door pensionering) van medewerkers duurzaam op te vangen. Bovendien ligt er een kwalitatieve uitdaging om het team, in het verlengde van het opleidingsplan, blijvend op het vereiste kennisniveau te brengen en houden. Uit de analyse blijkt dat niets doen geen optie is: dit leidt direct tot risico’s voor de continuïteit van de dienstverlening. In Q1 Q2 2026 is een strategisch Personeel Plan opgesteld dat inzicht biedt in datgene wat nodig is en waar de hiaten binnen Burgerzaken zich voordoen.

Centralisatie Backoffice
De centralisatie Backoffice is gestart omdat de huidige inrichting leidt tot onvoldoende kwaliteit, kwetsbare bezetting en beperkte ontwikkeling van medewerkers. Centralisatie is nodig voor groei, kennisdeling en omgaan met toenemende complexiteit in wet- en regelgeving.
Een centrale backoffice verbetert de dienstverlening (telefonisch, per e-mail en fysiek) en zorgt voor meer efficiency en beter overzicht. De inzet van de centralisatie is een goed functionerende backoffice die optimale dienstverlening biedt. Door gebrek aan ervaring en kennis blijven zaken nu te lang liggen en ontbreekt overzicht. Toenemende complexiteit vraagt om betere kennisdeling, waardoor werkdruk afneemt en werkplezier behouden blijft. Dit voorstel wordt op dit moment ter besluitvorming voorgelegd.

Leegstand Woningen
Vanuit de wet Basisregistratie persoonsgegevens (BRP) is het college verantwoordelijk voor een juiste e n actuele registratie in de BRP. Honderden landelijke afnemers van de BRP baseren hun regelingen en to ekenningen van bijvoorbeeld toeslagen en uitkeringen op de BRP. Als de adreskwaliteit niet op orde is do or administratieve leegstand in de BRP lopen gemeenten ook inkomsten mis vanuit het Gemeentefonds, afvalstoffenheffing en rioolbelasting. Daarnaast is het vanuit veiligheidsoogpunt van essentieel belang om de BRP op orde te hebben zodat er voor de hulpdiensten altijd inzichtelijk is wie en hoeveel personen er op welk adres staan ingeschreven, denk hierbij aan brand en crisisbeheersing. Er staan 1080 woningen binnen HLT leeg, Burgerzaken onderdeel adreskwaliteit heeft een plan gemaakt om te controleren op deze leegstand wat leidt tot juiste en volledige BRP-registratie. Dit voorstel wordt op dit moment ter besluitvorming voorgelegd.

Financiële afwijkingen

Lasten							
Thema	**Taakveld**	**Realisatie 2025**	**Begroting 2026 voor TR 2026**	**Wijzigingen (toegelicht)**	**Overige wijzigingen**	**Admin. wijzigingen**	**Begroting 2026 na TR 2026**
1. Vitaliteit	5.1 Sportbeleid en activering	3.216	3.246	-80	164	0	**3.330**
	5.2 Sportaccommodaties	1.907	2.898	-60	0	-11	**2.827**
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.248	1.392	0	4	0	**1.396**
	5.4 Musea	88	140	20	0	0	**160**
	5.6 Media	949	935	-30	77	0	**982**
	7.1 Volksgezondheid	1.877	1.829	0	17	0	**1.846**
2. Zorg voor elkaar	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	18	14	0	4	0	**18**
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	903	951	0	-2	40	**989**

3. Werk en inkomen	6.3 Inkomensregelingen	6.764	6.916	-291	344	358	**7.327**
	6.4 WSW en beschut werk	1.920	1.888	0	0	71	**1.959**
	6.5 Arbeidsparticipatie	441	479	61	30	-72	**498**
4. Opgroeien en opvoeden	4.1 Openbaar basisonderwijs	260	200	67	0	0	**267**
	4.2 Onderwijshuisvesting	2.365	2.343	0	-25	1	**2.319**
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	993	974	159	0	0	**1.133**
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	273	317	0	0	0	**317**
	6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.575	2.105	13	3	-126	**1.995**
	6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	4.561	5.320	0	0	0	**5.320**
	6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	605	377	0	0	0	**377**
	6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	3.284	3.533	-857	0	0	**2.676**
	6.792 PGB Jeugd	563	658	0	0	-8	**650**
	6.821 Jeugdbescherming	533	470	0	0	0	**470**
	6.822 Jeugdreclassering	64	62	0	0	0	**62**
	6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	62	0	156	0	91	**247**
5. Thuis als basis	6.811 Beschermd wonen (WMO)	730	953	57	0	-278	**732**
	6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	111	89	0	-4	27	**112**
6. Passende ondersteuning	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	7	0	0	0	**7**
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	900	830	13	232	-18	**1.057**
	6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	626	584	10	275	15	**884**

	6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	839	940	0	0	-28	**912**
	6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	2.536	2.622	0	0	67	**2.689**
	6.712 Begeleiding (WMO)	1.919	1.869	0	0	-94	**1.775**
	6.713 Dagbesteding (WMO)	662	547	0	0	58	**605**
	6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	51	54	0	0	-1	**53**
	6.791 PGB Wmo	288	476	0	0	-128	**348**
	6.91 Coördinatie en beleid Wmo	87	86	0	0	-3	**83**
7. Burgerzaken	0.2 Burgerzaken	980	1.063	0	0	0	**1.063**
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	3	2	0	0	0	**2**
8. Mutaties reserves programma 1	0.10 Mutaties reserves	3.274	0	0	0	0	**0**
Subtotaal lasten		**47.475**	**47.169**	**-762**	**1.119**	**-39**	**47.487**

Baten		**Realisatie 2025**	**Begroting 2026 voor TR 2025**	**Wijzigingen toegelicht**	**Overige wijzigingen**	**Admin. wijzigingen**	**Begroting 2026 na TR 2025**
1. Vitaliteit	5.1 Sportbeleid en activering	-141	-133	0	-161	0	**-294**
	5.2 Sportaccommodaties	-1.938	-2.348	-85	0	-63	**-2.496**
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-514	-314	34	0	-3	**-283**
	5.6 Media	-309	-235	0	-63	0	**-298**
	7.1 Volksgezondheid	-338	-229	0	-24	0	**-253**
2. Zorg voor elkaar	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-27	-12	0	12	0	**0**
3. Werk en inkomen	6.3 Inkomensregelingen	-5.200	-5.041	0	-337	-242	**-5.620**
4. Opgroeien en opvoeden	4.1 Openbaar basisonderwijs	-106	0	0	0	-100	**-100**
	4.2 Onderwijshuisvesting	-471	-249	0	0	100	**-149**
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-280	-305	-79	0	0	**-384**
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-17	-17	0	0	0	**-17**
	6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-9	-9	0	0	9	**0**

	6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-13	0	0	0	0	**0**
	6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-16	0	0	0	0	**0**
5. Thuis als basis	6.811 Beschermd wonen (WMO)	-707	-796	0	0	249	**-547**
	6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-88	-82	0	-3	2	**-83**
6. Passende ondersteuning	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-390	-236	0	-507	0	**-743**
7. Burgerzaken	0.2 Burgerzaken	-528	-676	0	0	0	**-676**
8. Mutaties reserves programma 1	0.10 Mutaties reserves	-22.075	-1.870	-72	857	0	**-1.085**
Subtotaal baten		**-33.167**	**-12.552**	**-202**	**-226**	**-48**	**-13.028**

Totaal	**14.306**	**34.613**	**-964**	**890**	**-87**	**34.452**

Lasten

1. Vitaliteit

5.1 Sportbeleid en activering

Aanpassing exploitatiebijdrage Sportfondsen Lisse (€ 79.793, voordelig, incidenteel)
In de begroting 2027 is de exploitatiebijdrage aan Sportfondsen Lisse structureel naar beneden bijgesteld, vanwege de besparing die gerealiseerd wordt door ledverlichting en zonnepanelen. Deze besparing wordt in 2026 ook gerealiseerd, waardoor de exploitatiebijdrage wordt afgeraamd.

5.2 Sportaccommodaties

Lagere kosten gasverbruik Spekkelaan 2 (€ 80.000, voordelig, structureel)
Kosten gasverbruik t.b.v. Spekkelaan 2 zijn de laatste jaren te hoog ingezet en wordt hierbij gecorrigeerd,

5.4 Musea

Hogere uitgaven verplaatsen inhuurkosten Huys Dever van 2027 naar 2026 (€ 20.000, budgetneutraal, incidenteel)
Het budget is bestemd voor de inzet van een projectleider. De projectleider is gestart op 1 maart 2026 en zal zijn werkzaamheden afronden op 1 juli 2027.

Omdat het grootste deel van de werkzaamheden in 2026 wordt uitgevoerd (10 maanden in 2026 tegenover 6 maanden in 2027), vallen ook de kosten relatief zwaarder in 2026. Om het budget beter aan te laten sluiten op de daadwerkelijke uitgaven wordt daarom € 20.000 afgeraamd in 2027 en overgeheveld naar 2026.

Deze budgetcorrectie heeft geen invloed op het totale beschikbare budget, maar betreft uitsluitend een verschuiving van middelen tussen de begrotingsjaren 2026 en 2027.

5.6 Media

Strategische opgave bibliotheek (€ 30.000, budgetneutraal, incidenteel)
In de begroting 2026 is eenmalig € 30.000 gereserveerd voor onderzoekskosten, extra ondersteuning om te komen tot een visie voor de bibliotheek. Door een wetswijziging is dit uitgesteld naar 2027. Het budget wordt afgeraamd in 2026 en opgenomen in de begroting 2027.

3. Werk en inkomen

6.3 Inkomensregelingen

ISD Geactualiseerde begroting 2026 (€ 290.764, voordelig, incidenteel)

De mutaties van de bijdrage van de gemeente Lisse in de herziene ISD Bollenstreek begroting 2026 worden veroorzaakt door:

• Participatie: De hogere raming van de loonkostensubsidie, hiertegenover staat een hogere Rijksbijdrage BUIG. De kosten van inburgering zijn hoger dan begroot en meer inkomsten vanwege de eigen bijdrage Oekraïne. Ook zijn nu kosten voor de Brede ondersteuning geraamd.
• Zorg: De post Hulp bij Huishouden is verlaagd, begeleiding en rolstoelen zijn lager geraamd op basis van de realisatie van 2025.

• De kosten voor maatschappelijke zorg zijn hoger geraamd. Per saldo is deze regeling budgetneutraal en heeft geen effect op de gemeentelijke begroting.
• Uitvoeringskosten: In de herziene begroting 2026-I heeft de ISD Bollenstreek extra kosten geraamd voor automatisering, beveiliging en de schuldenaanpak voor jongeren en inhuur expertise voor schuldenaanpak ondernemers. De exploitatiekosten Maatschappelijke Zorg & Huisvestingskosten zijn daarentegen afgenomen.

• Overhead: Dit is iets gedaald vanwege een herverdeling van kosten over de programma's.
Een deel van deze correctie wordt budgetneutraal in de begroting opgenomen. Dit geldt voor het leefgeld Oekraïne (negatief € 83.987,-), maatschappelijke zorg (positief € 145.550,-), de mutatie voor de kosten voor Brede ondersteuning aan slachtoffers van de kinderopvang toeslagen affaire (positief € 29.800,-) en de mutatie op inburgering (positief € 27.500,-). In de tussenrapportage 2026 wordt ook een correctie gemaakt op de verwachte Rijksbijdrage BUIG van positief € 211.801,-.

6.5 Arbeidsparticipatie

Geactualiseerde begroting GR KDB (€ 61.000, nadelig, incidenteel)

Verwerking van de geactualiseerde begroting 2026 GR KDB. Het verschil wordt enerzijds veroorzaakt door stijgende loonkosten, waarvoor aanvullende Rijksmiddelen beschikbaar zijn via het gemeentefonds.
Daarnaast daalt het aantal Wsw-dienstverbanden sneller dan eerder geraamd. Dit leidt tot lagere lasten, maar onderstreept tegelijkertijd de noodzaak om alternatieve trajecten voor arbeidsparticipatie voldoende op te schalen.
De lagere re-integratiekosten hangen samen met een afname van het aantal mensen in dienst binnen het doelgroep register (DGI), als gevolg van een achterblijvende instroom van inwoners met een passende indicatie."

4. Opgroeien en opvoeden

4.1 Openbaar basisonderwijs

Indexatie en bijstellen bewegingsonderwijs (€ 67.140, nadelig, structureel)

Door de uitbreiding van het wettelijk aantal uren bewegingsonderwijs maken scholen meer gebruik van sportvoorzieningen. Daarnaast zijn de budgetten meerdere jaren niet geïndexeerd. Hierdoor ontstaat een structurele overschrijding van het budget. Het budget wordt daarom verhoogd naar het niveau van de werkelijke uitgaven en vanaf 2027 structureel verwerkt in de begroting 2027–2030.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Aanpassing OAB gelden (€ 52.500, nadelig, incidenteel)

De specifieke uitkering vanuit het rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is bijgesteld en geactualiseerd in de begroting. Het OAB is een overheidsbeleid dat is gericht op het voorkomen en wegwerken van achterstanden bij jonge kinderen om gelijke kansen te bevorderen. Met deze financiële bijstelling staan er tegenover de inkomsten van het rijk dezelfde lasten.

Aanpassing Peuteropvang (€ 27.685, nadelig, incidenteel)

Voor de inspectie kinderopvang betaalt de gemeente vaste en variabele kosten. Omdat er steeds vaker en nauwkeurige inspecties worden gedaan zijn deze kosten hoger dan geraamd. Deze worden daarom bijgesteld.

6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd
Correctie indexatie subsidie Voorieder1 (€ 36.140, nadelig, structureel)
In de begroting is bij het opnemen van de indexatie van de subsidie aan Voorieder1 uitgegaan van een te laag bedrag waarover de indexatie had moeten plaatsvinden. Dit wordt nu gecorrigeerd.

6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal
Bijstelling gespecialiseerde jeugdhulp (€ 857.136, budgetneutraal, incidenteel)
SOZ heeft de 1e prognose over 2026 afgegeven over de 1e 4 maanden van 2026. Uit deze prognose blijkt een daling van de kosten van de gespecialiseerde jeugdhulp ten opzichte van vorig jaar. Deze dalende trend was bij het vaststellen van de begroting 2026 nog niet bekend, waardoor de begroting voor 2026 incidenteel kan worden afgeraamd.

Bij de begroting 2026 is eveneens besloten dat het tekort op gespecialiseerde jeugdhulp wordt gedekt door de algemene reserve voor een bedrag van €1.500.000. De reserve wordt met hetzelfde bedrag gemuteerd.

6.92 Coördinatie en beleid Jeugd
Personele inhuur jeugd (€ 35.372, nadelig, incidenteel)
Binnen het team jeugd zijn er een aantal personele wisselingen geweest. Omdat het werven van nieuwe, ervaren collega's tijd kost is het noodzakelijk om tijdelijk in te huren, om zo de voortgang op dit dossier te kunnen bewaken.

Beleidsprogramma jeugd HR (€120.372, nadelig, structureel)
Het regionale beleidsprogramma jeugd 2026 is vastgesteld in de regio. Aan deze begroting ligt het regionaal uitvoeringsplan jeugd ten grondslag. Deze kosten hebben betrekken op de regionale samenwerking die plaatsvindt rondom gespecialiseerde jeugdhulp.

Doordat het regionale beleidsprogramma (nog) geen meerjarenbegroting heeft, zijn deze lasten niet structureel opgenomen in de begroting. Omdat het regionale beleidsprogramma een structureel karakter heeft wordt dit voor de begroting 2027 structureel verwerkt. Dit zijn de geraamde kosten voor 2026.

5. Thuis als basis
6.811 Beschermd wonen (WMO)
Beschermd wonen lokaal, bijstelling budget (€ 25.000, voordelig, structureel)
In de begroting is het geraamde bedrag voor lokale kosten te hoog ingeschat.

Maatschappelijke zorg, geactualiseerde begroting maatschappelijke zorg DBS 2026 (€ 82.288, budgetneutraal, incidenteel)
De begroting van de maatschappelijke zorg DBS komt voor 2026 uit op een nadelig saldo. Dit komt door opbouw van maatschappelijke zorg plekken. Het negatieve resultaat wordt gedekt uit de reserve maatschappelijke zorg.

6. Passende ondersteuning
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
Correctie indexatie subsidie Voorieder1 (€ 36.140, nadelig, structureel)
In de begroting is bij het opnemen van de indexatie van de subsidie aan Voorieder1 uitgegaan van een te laag bedrag waarover de indexatie had moeten plaatsvinden. Dit wordt nu gecorrigeerd.

6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal
Correctie indexatie subsidie Voorieder1 (€ 36.140, nadelig, structureel)
In de begroting is bij het opnemen van de indexatie van de subsidie aan Voorieder1 uitgegaan van een te laag bedrag waarover de indexatie had moeten plaatsvinden. Dit wordt nu gecorrigeerd.

Baten

1. Vitaliteit
5.2 Sportaccommodaties
Opbrengst sportterreinen Spekkelaan 1 (€ 46.600, voordelig, structureel)
De opbrengsten voor sportterrein Spekkelaan 1 waren niet opgenomen in de begroting.

Opbrengst sportterreinen Spekkelaan 2 (€ 38.000, voordelig, structureel)
De opbrengsten voor sportterrein Spekkelaan 2 waren niet opgenomen in de begroting.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
Lagere inkomsten verhuur Floralisplein 69 (€ 34.410, nadelig, incidenteel)
Tijdelijke huurverlaging voor Floralisplein 69 zoals in collegevoorstel Z-26489194-949942 is verzocht en akkoord is bevonden op 24-02-2026

4. Opgroeien en opvoeden
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Aanpassing OAB gelden (€ 52.500, nadelig, incidenteel)
De specifieke uitkering vanuit het rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is bijgesteld en geactualiseerd in de begroting. Het OAB is een overheidsbeleid dat is gericht op het voorkomen en wegwerken van achterstanden bij jonge kinderen om gelijke kansen te bevorderen. Met deze financiële bijstelling staan er tegenover de inkomsten van het rijk dezelfde lasten.

8. Mutaties reserves programma 1
0.10 Mutaties reserves
Beschermd wonen, geactualiseerde begroting maatschappelijke zorg DBS 2026 (€ 82.288, budgetneutraal, incidenteel)
De begroting van de maatschappelijke zorg DBS komt voor 2026 uit op een nadelig saldo. Dit komt door opbouw van voorzieningen voor maatschappelijke zorg. Het negatieve resultaat wordt gedekt uit de reserve maatschappelijke zorg.

Algemene reserve: Huis Dever
Het budget is bestemd voor de inzet van een projectleider. De projectleider is gestart op 1 maart 2026 en zal zijn werkzaamheden afronden op 1 juli 2027.

Omdat het grootste deel van de werkzaamheden in 2026 wordt uitgevoerd (10 maanden in 2026 tegenover 6 maanden in 2027), vallen ook de kosten relatief zwaarder in 2026. Om het budget beter aan te laten sluiten op de daadwerkelijke uitgaven wordt daarom € 20.000 afgeraamd in 2027 en overgeheveld naar 2026.

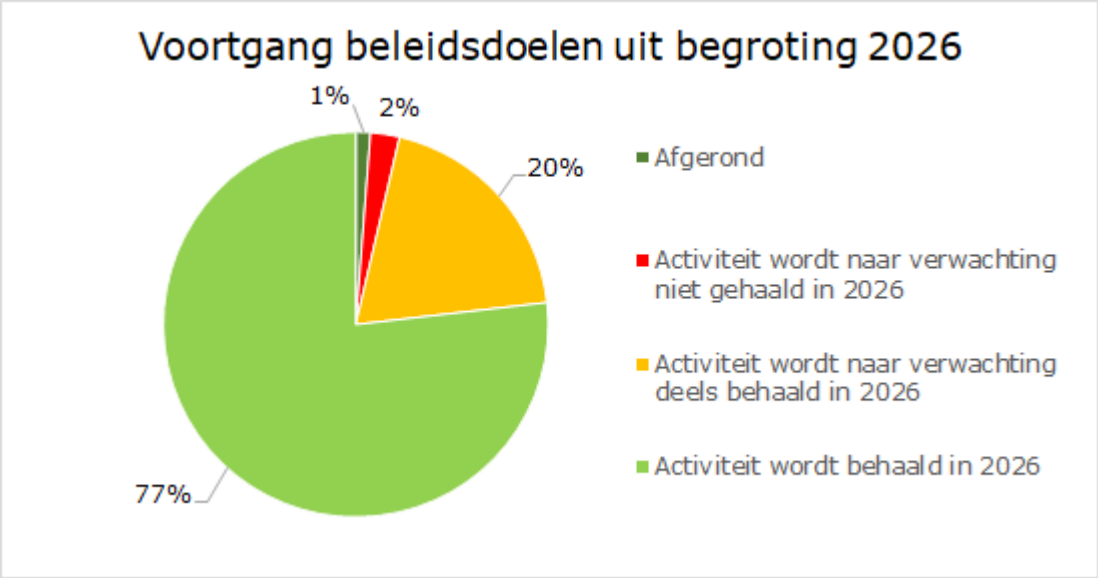
Deze budgetcorrectie heeft geen invloed op het totale beschikbare budget, maar betreft uitsluitend een verschuiving van middelen tussen de begrotingsjaren 2026 en 2027.

Strategische opgave bibliotheek (€ 30.000, budgetneutraal, incidenteel)
In de begroting 2026 is eenmalig € 30.000 gereserveerd voor onderzoekskosten, extra ondersteuning om te komen tot een visie voor de bibliotheek. Door een wetswijziging is dit uitgesteld naar 2027. Het budget wordt afgeraamd in 2026 en opgenomen in de begroting 2027. De dekking van dit budget komt uit de algemene reserve.

Zie bijlage 1 van deze tussenrapportage voor een overzicht van alle overige wijzigingen en bijlage 2 voor een overzicht van alle administratieve wijzigingen.

Programma 2 Leefomgeving

Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen

Binnen de programma's Leefomgeving en Bedrijvigheid zijn de meeste activiteiten in uitvoering of inmiddels afgerond. Een belangrijke ontwikkeling is dat het duingebied, in samenwerking met de gemeenten Katwijk, Noordwijk, Lisse en Teylingen, de status van Nationaal Park heeft gekregen. De regionale samenwerking wordt versterkt en draagt bij aan onze gezamenlijke ambities op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid en een duurzame Duin- en Bollenstreek.

Voor de Grachtbrug in Lisse heeft de raad, na participatie met inwoners, het definitieve ontwerp vastgesteld. De voorbereidingen voor de uitvoering van deze ingrijpende aanpassing nabij het centrum zijn in volle gang. De uitvoering start zodra de voorbereidingen zijn afgerond.

De gemeente Lisse werkt intensief samen met de provincie Zuid-Holland aan de realisatie van een fiets- en voetgangerstunnel onder de N208. Deze tunnel verbetert de verkeersveiligheid en doorstroming op de rotonde N208/Keukenhofdreef/Stationsweg. Daarnaast werken Hillegom en Lisse samen met de provincie aan de aanpassing van het kruispunt N207/N208. De recent gerealiseerde extra rijstrook richting de N207 heeft tijdens het Keukenhofseizoen al geleid tot betere doorstroming.

De woningbouwopgave vordert goed. In Geestwater is de bouw gestart en ook in Nieuw Trompenburg en Viersteeg wordt gewerkt aan nieuwe woningen. Bij deze projecten is nadrukkelijk aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving. Daarnaast wordt gewerkt aan de actualisatie van de Omgevingsvisie, in samenwerking met inwoners, ondernemers en partners. De geactualiseerde visie wordt eind 2026 opgeleverd.

Voor de openbare ruimte blijft het van belang actuele beheerplannen op te stellen en uit te voeren. De besluitvorming van de businesscase beheer heeft inmiddels plaatsgevonden. In het kader van gebiedsgericht werken worden deze opgaven de komende periode in samenhang uitgewerkt, waarbij ook de opgaven op het gebied van verkeersveiligheid worden betrokken.

In het kader van de energietransitie wordt er verder uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma Energietransitie 2025-2028. Er worden ook belangrijke stappen gezet

richting een toekomstbestendige leefomgeving. De Europese aanbesteding van het soortenmanagementplan is afgerond en een gespecialiseerd bureau is geselecteerd. Vanaf augustus start het gebiedsdekkend veldonderzoek. Het SMP vormt een belangrijke basis voor het beschermen van soorten en het mogelijk maken van diverse verduurzamingsopgaven.

Financiële afwijkingen

Lasten							
Thema	**Taakveld**	**Realisatie 2025**	**Begroting 2026 voor TR 2026**	**Wijzigingen (toegelicht)**	**Overige wijzigingen**	**Admin. wijzigingen**	**Begroting 2026 na TR 2026**
1. Mobiliteit	2.1 Verkeer en vervoer	3.546	4.102	0	35	-10	**4.127**
	2.2 Parkeren	232	292	0	20	0	**312**
2. Gebiedsontwikkeling	8.1 Ruimte en leefomgeving	680	617	0	24	5	**646**
3. Openbare ruimte	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.524	2.836	0	0	0	**2.836**
	7.2 Riolering	1.550	1.912	0	0	0	**1.912**
	7.3 Afval	3.923	4.064	0	-23	0	**4.041**
	7.4 Milieubeheer	12	4	0	0	0	**4**
4. Duurzaamheid	7.4 Milieubeheer	2.568	1.741	38	25	0	**1.804**
5. Wonen	8.1 Ruimte en leefomgeving	2.311	291	150	0	-5	**436**
	8.3 Wonen en bouwen	1.680	1.747	0	20	0	**1.767**
6. Mutaties reserves programma 2	0.10 Mutaties reserves	434	0	0	0	0	**0**
Subtotaal lasten		**19.460**	**17.606**	**188**	**101**	**-10**	**17.885**

Baten		Realisatie 2025	Begroting 2026 voor TR 2025	Wijzigingen toegelicht	Overige wijzigingen	Admin. wijzigingen	Begroting 2026 na TR 2025
1. Mobiliteit	2.1 Verkeer en vervoer	-446	-183	0	-18	0	**-201**
	2.2 Parkeren	-16	-14	0	0	0	**-14**
2. Gebiedsontwikkeling	8.1 Ruimte en leefomgeving	-1	0	0	0	-10	**-10**
3. Openbare ruimte	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	-11	0	0	0	**-11**
	7.2 Riolering	-2.284	-2.625	0	0	0	**-2.625**

	7.3 Afval	-5.603	-5.833	0	0	0	**-5.833**
4. Duurzaamheid	7.4 Milieubeheer	-1.639	-521	0	0	0	**-521**
5. Wonen	8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.613	0	0	0	10	**10**
	8.3 Wonen en bouwen	-1.724	-1.062	0	0	0	**-1.062**
6. Mutaties reserves programma 2	0.10 Mutaties reserves	-817	-553	0	0	0	**-553**
Subtotaal baten		**-14.143**	**-10.802**	**0**	**-18**	**0**	**-10.820**

Totaal	**5.316**	**6.805**	**188**	**84**	**-10**	**7.067**

Lasten

4. Duurzaamheid
7.4 Milieubeheer
Verhoging bijdrage Omgevingsdienst (€ 37.656, nadelig, incidenteel)
Conform de begroting gaat de bijdrage aan de Omgevingsdienst West-Holland omhoog. Het gaat om een verhoging van € 37.656.

5. Wonen
8.1 Ruimte en leefomgeving
Omgevingsvisie gelden (€ 150.000, nadelig, incidenteel)
Zoals bij u bekend is, wordt er op dit moment projectmatig gewerkt aan een actualisatie van de Omgevingsvisie Lisse. Voor dit project zijn incidentele middelen nodig. De gevraagde middelen zijn noodzakelijk voor de organisatie en begeleiding van participatieactiviteiten, het inschakelen van externe expertise en advies. Daarnaast zijn personeelskosten voorzien voor de inzet van projectleiding- en ondersteuning. Het geheel levert op dat er een zorgvuldig, open en transparant proces kan worden doorlopen met een zo'n breed gedragen resultaat. Waar de raad steeds wordt betrokken. De uitvoering levert ook op dat zowel in de geest van de Omgevingswet (met de omgeving) wordt gewerkt als volgens de verplichte regels en procedures en de vertaling naar het omgevingsplan

Zie bijlage 1 van deze tussenrapportage voor een overzicht van alle overige wijzigingen en bijlage 2 (indien van toepassing) voor een overzicht van alle administratieve wijzigingen.

Programma 3 Bedrijvigheid

Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen

Algemeen

Binnen het programma Bedrijvigheid wordt achterstallig onderhoud aan het Wandelnetwerk Duin- en Bollenstreek weggewerkt. Informatievoorziening wordt vernieuwd en paden worden beter begaanbaar gemaakt. Daarnaast loopt een onderzoek naar de uitvoering van de Regionale Bedrijventerreinenstrategie. De resultaten worden verwerkt in een notitie en programma, die in 2026 worden opgeleverd.

Financiële afwijkingen

Lasten							
Thema	**Taakveld**	**Realisatie 2025**	**Begroting 2026 voor TR 2026**	**Wijzigingen (toegelicht)**	**Overige wijzigingen**	**Admin. wijzigingen**	**Begroting 2026 na TR 2026**
1. Economie	3.1 Economische ontwikkeling	874	1.049	0	15	0	**1.064**
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	50	60	0	0	10	**70**
	3.4 Economische promotie	265	245	0	0	0	**245**
2. Recreatie en toerisme	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	21	99	0	-60	0	**39**
3. Erfgoed	5.5 Cultureel erfgoed	58	69	0	0	0	**69**
4. Mutaties reserves programma 3	0.10 Mutaties reserves	175	0	0	0	0	**0**

Subtotaal lasten		**1.443**	**1.522**	**0**	**-45**	**10**	**1.487**

Baten		**Realisatie 2025**	**Begroting 2026 voor TR 2025**	**Wijzigingen toegelicht**	**Overige wijzigingen**	**Admin. wijzigingen**	**Begroting 2026 na TR 2025**
1. Economie	3.1 Economische ontwikkeling	-2	0	0	0	0	**0**
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-9	-16	0	0	0	**-16**
	3.4 Economische promotie	-176	-166	0	0	0	**-166**
2. Recreatie en toerisme	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	-51	0	51	0	**0**
4. Mutaties reserves programma 3	0.10 Mutaties reserves	-262	-326	0	0	0	**-326**
Subtotaal baten		**-449**	**-559**	**0**	**51**	**0**	**-508**

Totaal	**993**	**963**	**0**	**6**	**10**	**979**

Er zijn geen mutaties die toegelicht hoeven te worden. Zie bijlage 1 van deze tussenrapportage voor een overzicht van alle overige wijzigingen en bijlage 2 (indien van toepassing) voor een overzicht van alle administratieve wijzigingen.

Programma 4 Bestuur

Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen

Algemeen:

Het is de verwachting dat binnen programma 4 de meeste activiteiten en prestaties in 2026 worden behaald. Vanwege de verkiezingen en de bestuurswisseling is vertraging op sommige activiteiten onvermijdelijk gebleken. Tegelijkertijd zijn we enorm trots op de wijze waarop de verkiezingen en de bestuurswisseling zijn georganiseerd en de ondersteuning die vanuit HLTsamen wordt geboden.

Als het gaat om de dienstverlening dan is de bestuurswisseling ook wel weer een kans voor de nieuwe raad om zich uit te kunnen spreken over het ambitieniveau dat past bij uw eigen ambitie/ richting zoals is vastgelegd in het akkoord.

Op het vlak van regionale samenwerking en de versterking van de regionale positie van de gemeente in de regio lopen de activiteiten ook gewoon door. Waarbij ook hiervoor geldt dat de bestuurswisseling een rol speelt. Want hierdoor is opnieuw de kans om te proberen strategische posities te bezetten in algemeen en dagelijks besturen.
Bij de regiodeal is de eerste subsidietranche inmiddels een feit en worden er veel projecten opgestart ten behoeve van de gemeenten in de regio.

Vanuit de rechtmatige overheidsrol zien we dat veel activiteiten zijn uitgevoerd of nog uitgevoerd gaan worden. Maar niet alles. Dat komt omdat aandacht voor compliance concurreert met het werk in de primaire processen en andere bestuurlijke en politieke ambities. In dat spanningsveld is het soms noodzakelijk om te prioriteren en te vertragen op onderdelen waar het risico aanvaardbaar is. In ieder geval is de rechtmatigheidsverantwoording weer op een goede manier tot stand gekomen en afgelegd.

Als het gaat om participatie dan wordt er hard gewerkt om eind dit jaar te kunnen gaan voldoen aan de wet die per 1 januari 2027 van kracht is. In het vierde kwartaal komt de nieuwe verordening ter vaststelling naar de raad en is er aandacht voor het inwerken van de raad op dit thema. In de tussentijd blijven we vanuit bestaande beleidskader werken en experimenteren met participatie langs concrete projecten.

Financiële afwijkingen

Lasten							
Thema	**Taakveld**	**Realisatie 2025**	**Begroting 2026 voor TR 2026**	**Wijzigingen (toegelicht)**	**Overige wijzigingen**	**Admin. wijzigingen**	**Begroting 2026 na TR 2026**
1. Samenwerkende overheid	0.1 Bestuur	68	50	0	0	0	**50**
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.851	402	2.187	61	0	**2.650**
2. Openbare orde en veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.990	2.085	0	-1	0	**2.084**
	1.2 Openbare orde en veiligheid	1.030	1.054	0	8	0	**1.062**
3. Bestuur en ondersteuning	0.1 Bestuur	2.588	2.016	0	27	0	**2.043**
	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	345	271	0	0	15	**286**
	5.6 Media	39	39	0	0	0	**39**
4. Mutaties reserves programma 4	0.10 Mutaties reserves	120	0	0	0	0	**0**
Subtotaal lasten		**9.031**	**5.917**	**2.187**	**95**	**15**	**8.214**

Baten		Realisatie 2025	Begroting 2026 voor TR 2025	Wijzigingen toegelicht	Overige wijzigingen	Admin. wijzigingen	Begroting 2026 na TR 2025
1. Samenwerkende overheid	0.1 Bestuur	-38	-34	0	0	0	**-34**
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-2.611	-281	-2.187	-61	0	**-2.529**
2. Openbare orde en veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-127	-123	0	0	-8	**-131**
	1.2 Openbare orde en veiligheid	-24	-25	0	0	0	**-25**
3. Bestuur en ondersteuning	0.1 Bestuur	-44	-34	0	0	0	**-34**
	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-288	-167	-102	0	80	**-189**
4. Mutaties reserves programma 4	0.10 Mutaties reserves	-118	0	0	0	0	**0**
Subtotaal baten		**-3.250**	**-664**	**-2.289**	**-61**	**72**	**-2.942**

Totaal	**5.783**	**5.254**	**-102**	**34**	**87**	**5.273**

Lasten

1. Samenwerkende overheid
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
Actualisatie begroting noodopvang Oekraïne (€ 2.186.868, budgetneutraal, incidenteel)
De begroting voor de noodopvang Oekraïne wordt jaarlijks via de tussenrapportage in de begroting verwerkt. De reden hiervoor is het ad-hoc karakter van de regeling. Het betreft een budget neutrale regeling, waarbij lasten en baten gelijktijdig worden bijgesteld.

Baten

1. Samenwerkende overheid
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
Actualisatie begroting noodopvang Oekraïne (€ 2.186.868, budgetneutraal, incidenteel)
De begroting voor de noodopvang Oekraïne wordt jaarlijks via de tussenrapportage in de begroting verwerkt. De reden hiervoor is het ad-hoc karakter van de regeling. Het betreft een budget neutrale regeling, waarbij lasten en baten gelijktijdig worden bijgesteld.

3. Bestuur en ondersteuning
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
Hogere indexatie inkomsten verhuur gemeentelijke gebouwen, accommodaties en erfpacht (€ 101.918, voordelig, structureel)
Bij het opstellen van de begroting 2026 is een inflatiepercentage van 2,7% gehanteerd. Voor de inkomsten uit verhuur en erfpacht wordt, conform de contracten, een percentage van 3,2% gehanteerd. Dit levert een extra voordeel op van € 101.918.

Zie bijlage 1 van deze tussenrapportage voor een overzicht van alle overige wijzigingen en bijlage 2 (indien van toepassing) voor een overzicht van alle administratieve wijzigingen.

Algemene dekkingsmiddelen

Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen

Voor de algemene dekkingsmiddelen zijn in de Programmabegroting 2026 geen doelen en activiteiten opgenomen.

Financiële afwijkingen

Lasten							
Thema	**Taakveld**	**Realisatie 2025**	**Begroting 2026 voor TR 2026**	**Wijzigingen (toegelicht)**	**Overige wijzigingen**	**Admin. wijzigingen**	**Begroting 2026 na TR 2026**
1. Algemene uitkering	0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	88	0	0	**88**
2. Lokale heffingen besteding niet gebonden	0.64 Belastingen overig	335	316	0	0	0	**316**
3. Overhead	0.4 Overhead	8.955	9.283	0	0	0	**9.283**
4. Saldo financieringsfunctie	0.5 Treasury	247	-43	0	0	20	**-23**
5. Overige algemene dekkingsmiddelen	0.8 Overige baten en lasten	52	501	0	0	0	**501**
6. Mutaties reserves algemene middelen	0.10 Mutaties reserves	18.237	0	0	0	0	**0**
Subtotaal lasten		**27.826**	**10.057**	**88**	**0**	**20**	**10.165**

Baten		Realisatie 2025	Begroting 2026 voor TR 2025	Wijzigingen toegelicht	Overige wijzigingen	Admin. wijzigingen	Begroting 2026 na TR 2025
1. Algemene uitkering	0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-49.410	-47.852	-682	0	0	**-48.534**
2. Lokale heffingen besteding niet gebonden	0.61 OZB woningen	-5.023	-5.259	0	0	0	**-5.259**
	0.62 OZB niet-woningen	-3.227	-3.303	0	0	0	**-3.303**
	0.64 Belastingen overig	-324	-206	0	0	0	**-206**
4. Saldo financieringsfunctie	0.5 Treasury	-748	-974	289	22	-20	**-683**

5. Overige algemene dekkingsmiddelen	0.8 Overige baten en lasten	-50	0	0	0	0	**0**
6. Mutaties reserves algemene middelen	0.10 Mutaties reserves	-40	0	0	0	0	**0**
Subtotaal baten		**-58.822**	**-57.594**	**-393**	**22**	**-20**	**-57.985**

Totaal	**-30.997**	**-47.537**	**-306**	**22**	**0**	**-47.821**

Lasten

1. Algemene uitkering
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds
Reservering taakmutaties Algemene uitkering (€ 87.656, nadelig, structureel)
In de Meicirculaire 2026 is er extra geld beschikbaar gesteld voor extra taken zoals alleenverdienersproblematiek, lokale energiehulp, re-integratiedienstverlening en ondersteuning lokale politieke partijen. Tegenover deze extra inkomsten zijn vooralsnog ook de extra kosten opgenomen. Later dit jaar zal worden beoordeeld of dit moet worden aangepast.

Baten

1. Algemene uitkering
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds
Meicirculaire 2026 - Participatie (€ 113.556, voordelig, structureel)
Op basis van de Meicirculaire 2026 worden de inkomsten voor de uitvoering van de Participatiewet met € 113.556 bijgesteld. Deze bestaat uit loon- en prijsbijstellingen en aanpassingen in de financiering van Wsw en beschut werk.

Bijstelling Algemene uitkering Meicirculaire 2026 (€ 568.786, voordelig, structureel)
In de tussenrapportage 2026 is de meicirculaire 2026 verwerkt. De laatst verwerkte circulaire is de meicirculaire van 2025. De hogere inkomsten worden vooral veroorzaakt door de extra middelen voor taakmutaties en indexatie. Per saldo ontstaat er een voordeel van € 568.786.

4. Saldo financieringsfunctie
0.5 Treasury
Lagere dividend Alliander over 2025 (€ 289.000, nadelig, incidenteel)
Het dividend van Alliander is lager dan begroot doordat de winst van Alliander onder druk staat door hoge investeringen in het energienet en stijgende kosten. Daarnaast keert Alliander over 2025 niet de gehele winst uit, maar wordt een deel gestort in reserves voor toekomstige investeringen.

Zie bijlage 1 van deze tussenrapportage voor een overzicht van alle overige wijzigingen en bijlage 2 (indien van toepassing) voor een overzicht van alle administratieve wijzigingen.

3. Toelichting afwijking op geplande activiteiten

Programma 1 Samenleven

Vitaliteit

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Onze inwoners investeren levenslang in hun positieve gezondheid en een actieve levensstijl.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A2	We gaan door met de uitvoering van de ketenaanpakken Welzijn op Recept, Valpreventie en Kansrijke Start.	Ketenaanpak Kind naar Gezond Gewicht (KnGG) vullen we tijdelijk op een alternatieve wijze in omdat de rol en financiering van de centrale zorgverlener nog uitgewerkt wordt. Zorgverzekeraars en uitvoerende partijen voeren daarover gesprekken. Onderdelen van de ketenaanpak zijn wel gestart, zoals de beweeggroepen. Welzijn op Recept (WoR) ontwikkelen we door op basis van het transformatieplan.	
A3	We gaan door met de uitvoering van het plan van aanpak 'Vroegsignalering Alcoholproblematiek'.	De uitvoering loopt volgens planning. Tientallen zorg- en welzijnsprofessionals zijn getraind in het herkennen en bespreekbaar maken van problematisch alcoholgebruik. Daardoor zijn professionals beter toegerust voor signalering. Het project heeft de basis versterkt voor vroegsignalering van alcoholproblematiek in Hillegom, Lisse en Teylingen, maar blijvende aandacht en structurele inbedding zijn nodig. Eind juni eindigt de subsidie van het RIVM en dus de opdracht aan de GGD en Brijder voor de uitvoering van het plan van aanpak alcoholproblematiek. Er wordt verkend welke mogelijkheden er zijn om verder te werken aan dit thema.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: De gezonde keuze is de makkelijke keuze.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B2	De Buurtsportcoaches, JOGG-regisseur en Coördinator Sport en Preventie werken samen met het onderwijs, GGD en verenigingen aan onder andere een Rookvrije Generatie, Gezonde Kantine en laagdrempelige (beweeg)activiteiten.	Door deze samenwerking wordt de komende periode ingezet op verdere verbetering, aangezien nog niet alle sportverenigingen 100% rookvrij zijn en ook op het gebied van een veilig sportklimaat stappen nodig blijven; daarbij ligt de nadruk op het voldoen aan de 4V's (vastgestelde gedragscode, vertrouwenscontactpersoon, Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) voor trainers/vrijwilligers en vakkundig trainer-coaches) en op het gezonder inrichten van sportkantines. Clubondersteuning neemt bij vragenlijsten af om te toetsen of zij voldoen aan de 4 V's. Op basis hiervan wordt passende ondersteuning geboden.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: We investeren in een fysieke en sociale omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C1	We stimuleren het multifunctionele gebruik van sportvoorzieningen en werken daarbij aan een open Sportpark Ter Specke.	In Q2, Q3 en Q4 2026 wordt verder ingezet op het versterken van de verbinding tussen verenigingen, maatschappelijke partners en inwoners via de inzet van een nieuwe vitaliteitsmanager. Ondanks vertraging door het vertrek van de vorige functionaris is de opdracht inmiddels hervat, zijn bestuurlijke wensen opgehaald en is een tijdlijn met plan van aanpak voor 2026 opgesteld voor inclusief gebruik van sportpark Ter Specke.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Meer kinderen en volwassenen kunnen kennismaken met diverse vormen van expressie, culturele uitingen, kunnen elkaar ontmoeten en deelnemen aan cultuur.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
D1	We organiseren een verenigingsavond voor culturele, sportieve en maatschappelijke verenigingen waarin we samenwerking en verbinding stimuleren.	Er is in Q1 en Q2 2026 niets georganiseerd, vanwege ontbrekend cultuurbudget. Eind 2026 worden verenigingscafés opgestart voor alle verenigingen in Lisse. Daarmee wordt aangesloten op de uitkomsten van de evaluatie na de verenigingsavond in 2025. De bekostiging van de verenigingscafés is vanuit de middelen van de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC).	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: De draagkracht en draaglast van mantelzorgers zijn in balans.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
E2	We werken samen met het zorgkantoor, zorgorganisaties en andere gemeenten om de mogelijkheden voor respijtzorg verder te verbeteren.	In de IZA- regio Zuid Holland Noord werken we samen aan een structureel gefinancierde logeervoorziening op drie pilot locaties in de regio, die aansluit bij de behoefte van mantelzorgers van thuiswonende ouderen met een intensieve zorgvraag. In Q4 2026 starten we met een herijking van het mantelzorgbeleid waarin we het bestaande aanbod van respijtzorg in beeld brengen en de behoefte aan een lokaal aanbod van logeerzorg meenemen.	

Werk en inkomen

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Zo veel mogelijk inwoners zijn in staat in hun eigen inkomen te voorzien.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A1	We werken aan de vier hoofdinitiatieven uit het implementatieplan van de meerjarenvisie Provalu. Hiermee werken wij aan een toekomstbestendig sociaal ontwikkelbedrijf.	De uitvoering van de vier hoofdinitiatieven is gestart. Het Arbeidsdiagnostisch Centrum is operationeel, leerlijnen worden ontwikkeld en de samenwerking met onderwijs en werkgevers wordt versterkt. Voor Doelgroepers in Dienst (DGI) wordt extra capaciteit ingezet om de instroom te vergroten.	
A2	We bieden met het werkcentrum Holland Rijnland ondersteuning aan inwoners die op zoek zijn naar (ander) werk of scholing.	Per 1 juli 2026 gaat het Werkgeversservicepunt op in het Regionaal Werkcentrum Holland Rijnland. Het Regionaal Werkcentrum biedt één toegangspunt voor werkzoekenden en werkgevers, waar ondersteuning, advies en bemiddeling samenkomen. Voor de HLT-gemeenten is een satellietlocatie gevestigd in Lisse.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Inwoners hebben de basisvaardigheden om te kunnen werken en meedoen.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B1	Met de pilot Lekker Fit werken we aan sociale activering en het versterken van de basisvaardigheden. In de eerste helft van 2026 wordt deze pilot geëvalueerd.	De evaluatie van de pilot Lekker Fit laat positieve resultaten zien op het gebied van sociale activering, het versterken van basisvaardigheden en de toeleiding naar participatie en werk. Daarom wordt de pilot per 1 september 2026 verlengd tot en met eind 2027.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Het aantal inwoners met problematische schulden neemt af.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
E3	We zetten via de pilot Get a Grip extra in op het voorkomen van schulden bij jongeren. Ook als er al schulden zijn bieden we hulpverlening die aansluit bij de leefwereld van jongeren.	Tijdens de tweejarige pilot richten wij ons actief op het bereiken van jongeren. Dit doen we door zichtbaar en laagdrempelig aanwezig te zijn op scholen en door samen te werken met Welzijnskwartier. In de Week van het Geld zijn op het	

		Fioretti College stressballen uitgedeeld om het onderwerp onder de aandacht te brengen. De pilot wordt eind 2026 geëvalueerd.	

Opgroeien en opvoeden

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Ouders zijn samen met hun netwerk voldoende toegerust voor de opvoeding van hun kind.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A3	We faciliteren laagdrempelige cursussen, bijeenkomsten en activiteiten voor ouders om hen te versterken in hun opvoedersrol en om onderlinge steun te bevorderen.	Verschillende partners in het voorveld bieden een preventief en laagdrempelig cursusaanbod. Middels het programmaplan jeugd brengen we samenhang in het versterken van het voorveld en pedagogische basis.	
A4	We continueren het huidige aanbod gericht op scheidingssituaties om het aantal complexe scheidingen te verminderen.	We hebben met Villa Pinedo afspraken gemaakt over hun inzet in 2026. Het scheidingsspreekuur bij Voor ieder 1 is gestopt. Vi1 is zelf verantwoordelijk voor de inrichting van hun aanbod rondom ondersteuning na scheiding. Het is nog onduidelijk hoe dit vormgegeven gaat worden, de accounthouder is hierover in gesprek met Vi1.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Kinderen kunnen zich optimaal ontwikkelen, via onder meer inclusieve kinderopvang, onderwijs en vrije tijd.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C2	Tweemaal per jaar organiseren we een lokaal Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met de gemeente, schoolbesturen uit het funderend onderwijs en kinderopvangorganisaties. De daaronder hangende uitvoerende samenwerkingsstructuur bestaat uit LEA werkgroepen waaraan verschillende partners uit het veld zoals onder meer de jeugdverpleegkundige, pedagogisch	Dit jaar voerden we in het voorjaar een lokaal OOGO. We onderzoeken hoe we dit bestuurlijk overleg efficiënt inzetten voor het bredere Programmaplan Jeugd. In het najaar staat een gezamenlijk OOGO HLT op de kalender met ruimte voor lokale ontwikkelingen.	

	medewerker en onderwijspersoneel deelnemen. De actielijnen vanuit het preventienetwerk nemen we mee in de afspraken en aanpak. De doorvertaling en implementatie van regionale processen afgesproken in de bestuurlijk regiegroep onderwijs-jeugdhulp vindt plaats via de subregionale en lokale OOGO's naar de uitvoerende professionals onderwijs en jeugdhulp.		
C5	We versterken het aanbod van voorschoolse educatie (VE) voor alle kinderen met een ontwikkelachterstand.	In Q1 lag de prioriteit op de implementatie van de Peutermonitor en de Routekaart en overdrachtsformulier vanuit de VE-werkgroep Doorgaande lijn. In Q2 gaan we starten met locatiebezoeken op VE- en JGZ-locaties om de verbinding tussen de gemeente en samenwerkingspartners te versterken.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: De meest kwetsbare kinderen en gezinnen helpen we om hun leven weer in eigen hand te nemen.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
D5	We voeren het regionaal vastgestelde implementatieplan van de maatregelen van de Taskforce Jeugdhulp uit. Voor 2026 betekent dit onder andere het afbakenen van jeugdhulp in de regiovisie en de verordening en afspraken maken met externe verwijzers.	Regionaal zijn de maatregelen van de Taskforce vertaald naar een regionaal uitvoeringsplan. Dit uitvoeringsplan lag in april 2026 ter besluitvorming voor bij de portefeuillehouders. De Taskforce maatregelen die uit de regio komen zijn opgenomen in het Programmaplan Jeugd. Hiermee laten we zien dat regionale ontwikkelingen, afspraken en kaders binnen onze eigen gemeente worden geborgd. De zienswijze op de herijkte regiovisie is in Q1 naar de raad gegaan. En werd in Q2 ter vaststelling aan de raad aangeboden.	
D6	We voeren het lokaal actieplan Grip op de jeugd(hulp)keten uit. In 2026 werken we onder meer aan het beleggen van casusregie bij de lokale teams, versterken van de	Het programmaplan (Deltaplan) Jeugd is in Q1 vastgesteld door het college. De casusregisseur Top-32 in Lisse is gestart.	

	pedagogische basis en het preventief aanbod.		

Thuis als basis

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Er is voldoende aanbod verspreid over de wijken/kernen gericht op ontmoeting, dag invulling en vervoer er naartoe.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B2	We werken aan een netwerk van vervoer door vrijwilligers.	Inwoners kunnen gebruik maken van Automaatje en de Seniorenbus van stichting de Paraplu. Er wordt niet actief gewerkt aan 'een fijnmazig netwerk'. De huidige voorzieningen volstaan.	

Passende ondersteuning

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Er is zo snel en zo eenvoudig mogelijk passende ondersteuning beschikbaar.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B2	We bieden onafhankelijke cliëntondersteuning aan voor inwoners die dit nodig hebben.	De gemeente overlegt elke acht weken met Stichting MEE over de inzet van onder andere onafhankelijke cliëntondersteuning. De ISD wijst inwoners actief op de mogelijkheden voor gratis, onafhankelijke cliëntondersteuning en verwijst hen naar Stichting MEE of Lumen. Per 2026 is het Meedenkersnetwerk gestopt.	
B3	Voor ieder 1 breidt de eigen hulpverlening uit en verwijst minder door, zodat inwoners lokaal en snel geholpen worden.	Voor ieder 1 wil de eigen hulpverlening voor volwassenen uitbreiden. Er zijn interventies ingezet op het terugdringen van de wachtlijsten, zodat er ruimte ontstaat om waar nodig langer zelf hulp te verlenen. Voor jeugd wordt al minder doorverwezen.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Huiselijk geweld wordt zo vroeg mogelijk gesignaleerd, er wordt adequaat gereageerd en het wordt duurzaam gestopt.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C1	We voeren de regiovisie uit voor de aanpak en bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling.	We zijn aangesloten bij de uitvoering van het regionale uitvoeringsplan. In februari hebben we aandacht besteed aan de campagne Is dit Liefde. De afdeling Burgerzaken is nog niet gestart met de training meldcode, dit wordt in Q2 ingepland.	

Programma 2 Leefomgeving

Gebiedsontwikkeling

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Gebiedsontwikkeling in lijn met de omgevingsvisie 'Levendig Lisse', waarin een gezonde en veilige fysieke leefomgeving het uitgangspunt is.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A4	We stellen een gebiedsvisie Rooversbroekpolder op. Om deze visie op te stellen, is het nodig dat het tracé verbinding N208-A44 wordt bepaald. We zijn hierover in gesprek met de provincie.	Het proces voor de gebiedsvisie is onderbroken in afwachting van meer duiding van provincie Zuid-Holland over de oost-west ontsluiting.	

Openbare ruimte

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: We bieden een schone, hele en veilig openbare ruimte voor nu en in de toekomst, dit doen we dankzij GOED beheer: gewogen, overzichtelijk, efficiënt en doelmatig.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A1	Gewogen beheer betekent dat gemeenteraad en gebruikers van de buitenruimte ambities uitspreken en (waar mogelijk) vaststellen hoe de openbare ruimte het best kan worden gebruikt. Participatie is hierin van belang met invloed voor gebruikers van de buitenruimte. We evalueren wat de staat van de assetmanagement-, beleids- en beheerplannen is voor alle kapitaalgoederen in de openbare ruimte.	Met de besluitvorming over de businesscase wordt verder invulling gegeven aan de invulling van de kaders van goed beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte.	
A2	Overzichtelijk beheer wil zeggen dat activiteiten in of aan de openbare ruimte duidelijk en vooraf worden gecommuniceerd en vindbaar zijn. We zorgen dat ambities, werkwijzen, plannen en planningen vindbaar zijn voor gebruikers van de openbare ruimte.	Werkzaamheden worden, in overwegende mate, gecommuniceerd naar buiten. Echter, een jaarplanning is nog niet beschikbaar om gedeeld te worden met de buitenruimte.	

A3	Efficiënt beheer betekent dat we steeds kijken welke zaken er in de openbare ruimte tegelijk spelen. Integraliteit wordt gezocht tussen verschillende activiteiten en waar mogelijk worden activiteiten tegelijkertijd uitgevoegd. We stellen een meerjarenprogrammering op van alle onderhoudsactiviteiten in de openbare ruimte.	Er wordt hard gewerkt op verschillende gebieden om tot een goed meerjaren onderhoudsprogramma te komen waar planmatig, integraal beheer het uitgangspunt is. Op dit moment wordt vooral veel reactief beheerd.	
A4	Waar mogelijk worden onderhoudsactiviteiten afgestemd, gelijktijdig en integraal uitgevoerd.	Waar (groot) onderhoud aan kapitaalgoederen wordt uitgevoerd wordt gekeken waar integraliteit behaald kan worden.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Een functionerend rioolstelsel en aanpak van waterproblematiek.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C1	Aanpak Zeeheldenwijk Na de ophoging van de Van Speykstraat tussen de Tasmanstraat en de Kanaalstraat is het saneren van twee overstorten de laatste fase van de aanpak Zeeheldenwijk. Na het groot onderhoud aan het bergbezinkbassin Tasmanstraat monitoren we de overstorten om inzichtelijk te krijgen of daar na alle al uitgevoerde maatregelen nog noodzaak toe is.	Voor de zomervakantie 2026 is het onderhoud aan het bergbezinkbassin Tasmanstraat afgerond. Daarna zal de monitoring van start gaan, welke in ieder geval tot het einde van dit jaar doorloopt, om zo het functioneren bij meerdere momenten van zware neerslag te kunnen volgen.	
C2	Aanpak Schilderswijk De huidige planning voor de integrale aanpak van de Schilderswijk is dat de voorbereiding van de rioolrenovatie in combinatie met onder andere het onderhoud aan de wegen in 2025 start, waarna de uitvoering start in 2026.	De aanpak van de Schilderswijk zit in de projectvoorbereiding, maar dit duurt langer dan verwacht, waardoor de geplande start uitvoering opgeschoven wordt.	
C5	We maken een plan om hemelwaterafvoer af te koppelen en een gescheiden rioolstelsel te maken. Dit geeft voor de komende jaren per straat inzicht in de benodigde diameter hemelwaterriool. Dat geeft direct input voor	In 2026 en doorlopend in 2027 laten wij een systeemoverzicht stedelijk water (een doorrekening van het functioneren van de riolering en het watersysteem) uitvoeren. Hieruit komen onderzoeken, lokale maatregelen, maar ook grotere	

	onderhoudsprojecten, herinrichting of bij ontwikkeling van woningbouw. Hiermee krijgen we meer zicht op de daartoe benodigde investeringen in de komende decennia.	projecten als wijkgericht afkoppelen naar voren. Dat laatste zal de basis vormen voor een meerjarig investeringsplan.	
C6	We geven uitvoering aan het in 2024 vastgestelde Programma Water- en Klimaatadaptatie. We maken werk met werk, zo zijn in 2024 onder andere alle beschoeiingen gedigitaliseerd. Hiermee kunnen we de stukken voor de uitvraag (aanbesteding) voltooien voor een meerjarige uitvoeringsplanning.	In 2025 zijn de bestekken geschreven voor het aanleggen van natuurvriendelijke oevers. Hierbij hebben gebruik gemaakt van de nieuwe gedigitaliseerde kaarten en inspecties. We hebben in februari 2026 de aanbesteding afgerond. We zijn nu bezig met het opstellen van deelopdrachten. In Q4 kunnen we starten met de uitvoering. Op dat moment zijn per gemeente de deelopdrachten gereed zodat begin 2026 direct gestart kan worden. Na het oeverdeel wordt nu geschreven aan bestekken voor het baggerdeel uit het programma. Die aanbesteding vindt eind 2026 plaats.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Een wegenstelsel dat past bij de wensen van gebruikers.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
D1	We stellen een nieuw assetmanagementplan Wegen op.	Het opstellen van het nieuwe plan vraagt meer capaciteit en afstemming dan momenteel beschikbaar is. Hierdoor wordt het plan niet meer in 2026 afgerond en loopt de voorbereiding door in de komende periode.	
D4	We voeren het beheerplan Civiele Kunstwerken uit.	Het opstellen van het nieuwe plan vraagt meer capaciteit en afstemming dan momenteel beschikbaar is. Hierdoor wordt het plan niet meer in 2026 afgerond en loopt de voorbereiding door in de komende periode.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Een schone leefomgeving en goede omgang met grondstoffen.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
H2	We stellen uitgangspunten vast voor de omgang met vrijwilligers in de aanpak van (zwerf-)afval.	Dit proces moet door interne herverdeling van taken nog gestart worden. Naar verwachting eind 2026/ begin 2027 afgerond afhankelijk van het proces.	

Duurzaamheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: In 2030 willen we 15% energiebesparing in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2014; in 2050 willen we een energieneutrale gemeente zijn. Het Uitvoeringsprogramma Energietransitie legt hiervoor de focus op isolatie, warmte en het opwekken van energie.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A2	We stellen een Soortenmanagementplan (SMP) op zodat onder andere eenvoudiger geïsoleerd kan worden.	In 2025 is een Quickscan (verkennend onderzoek) uitgevoerd ter voorbereiding op het soortenmanagementplan en is de Europese aanbesteding gestart, die in april 2026 is afgerond. Hieruit is een partij geselecteerd. In augustus 2026 start het bureau met het gebiedsdekkend veldonderzoek, dat met jaarrond onderzoek in juli 2027 wordt afgerond. Eind 2027 wordt het SMP-rapport opgesteld en de vergunning aangevraagd. Met een doorlooptijd van 26 weken, plus tweemaal zes weken voor zienswijzen en bezwaar, wordt de gebiedsgerichte omgevingsvergunning naar verwachting eind 2028 verleend.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: We willen een gezonde, biodiverse en klimaatadaptieve leefomgeving waar het prettig verblijven is. Nu en in de toekomst.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B1	We voeren de maatregelen voor het soortenmanagementplan uit (zie ook A2).	Volg toelichting onder A2. Op dit moment worden de stappen ondernomen om te komen tot een soortenmanagementplan.	
B2	We stellen een programma toekomstbestendige leefomgeving op waarin de thema's uit de landelijke maatlat uitgewerkt worden.	Om beter te sturen op een toekomstbestendige leefomgeving wordt een omgevingsprogramma opgesteld. Hierin worden de strategische doelen uit de omgevingsvisie en relevante beleidsstukken, zoals de Strategie en Ambitie Klimaatadaptatie, vertaald naar concrete uitvoering. Lopende en geplande projecten worden integraal verankerd en inzichtelijk gemaakt, waardoor ook zichtbaar wordt waar beleidsdoelen of wettelijke opgaven nog onvoldoende doorvertaald zijn naar concrete uitvoering. Op basis van risico, impact en haalbaarheid worden vervolgens prioriteiten bepaald. Zo borgen we structureel de regie en processturing en maken we de voortgang goed te monitoren.	
B4	We voeren, in lijn met de landelijke cyclus, geactualiseerde stresstesten uit en voeren daarover de dialoog met maatschappelijke partners.	We voeren de klimaatstresstesten gezamenlijk uit met de zuiveringskring Duin- en Bollenstreek (Noordwijk, Katwijk, Hillegom, Lisse, Teylingen en Rijnland). De verwachting is dat we in 2027 de resultaten van de stresstesten hebben.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: We willen voldoen aan de landelijke doelstellingen op het gebied van circulariteit: 50% minder grondstoffen in 2030 en volledig circulair en klimaatneutraal in 2050. Hiervoor gaan we Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen, stimuleren we circulair en biobased bouwen en stimuleren we bedrijven en bewoners.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C3	We vragen bij 25% van onze aanbestedingen in de grond, weg- en waterbouw circulair uit.	Duurzaamheid wordt in aanbestedingen in toenemende mate meegenomen. Het concreet uitvragen van circulair gebruik van grondstoffen blijft nog achter. Met name in de opdrachtgeversrol is verdere ontwikkeling nodig om duurzame en circulaire ambities explicieter en consistenter te verankeren in aanbestedingen.	

Wonen

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Lang zelfstandig wonen als onderdeel van de gemeenschap (passend woonaanbod bij iedere levensfase).

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C1	We geven uitvoering aan het Volkshuisvestingsprogramma 2026-2030. De visie op wonen met zorg maakt onderdeel uit van het Volkhuisvestingsprogramma.	We werken nog aan het opstellen van het Volkshuisvestings-programma. Het Volkshuisvestingsprogramma zal naar verwachting voor de zomer worden vastgesteld. De uitvoering start vervolgens in de 2e helft van 2026	

Programma 3 Bedrijvigheid

Recreatie en toerisme

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Het benutten van recreatieve potenties

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A4	We verbeteren het recreatieve netwerk richting de kust en Noordwijkerhout. Zo lopen er door de Lageveense Polder nog geen doorgaande oost-westverbindingen voor wandelaars en fietsers (anders dan langs de Stationsweg).	Er zijn nog geen geschikte mogelijkheden gevonden. Wordt wel waar mogelijk meegenomen bij de uitvoering van het regionale wandelnetwerk.	
A5	We onderzoeken de mogelijkheden voor uitbreiding van waterrecreatie voor sloepen en kano's.	Er is een eerste ambtelijke inventarisatie uitgevoerd. Deze inventarisatie vormt input voor de uitvoering van de bestuursopdracht uit het raadsakkoord om de visie op recreatie te actualiseren.	
A6	De beleving van water vergroten we door bijvoorbeeld de toegankelijkheid van de dijk langs de Poelpolder te vergroten en zo het water van de Ringvaart en Greveling beter te ervaren.	Er is een eerste ambtelijke inventarisatie uitgevoerd. Deze inventarisatie vormt input voor de uitvoering van de bestuursopdracht uit het raadsakkoord om de visie op recreatie te actualiseren.	
A7	We hebben aandacht voor het beter benutten van de recreatieve potenties van de Trekvaart o.a. vergroten van de mogelijkheden voor pleziervaart.	Er is een eerste ambtelijke inventarisatie uitgevoerd. Deze inventarisatie vormt input voor de uitvoering van de bestuursopdracht uit het raadsakkoord om de visie op recreatie te actualiseren.	
A8	We hebben aandacht voor het verbeteren van de recreatieve toegankelijkheid van het weidegebied, bijvoorbeeld door meer ommetjes (bijvoorbeeld laarzenpaden) te creëren vanuit het dorp. Voorwaarde daarbij is dat dit niet ten koste gaat van de aanwezige natuurwaarden, waaronder de weidevogelpopulatie.	Er zijn nog geen geschikte mogelijkheden gevonden.	
A9	Er worden in het kader project "Entree N207/N208 Hillegom Lisse" twee kunstwerken geplaatst langs de N208 om de entree van de Duin- en Bollenstreek herkenbaar en	1) Kunstwerk Zeeraket (Zwartelaan/N208 Lisse) De provinciale en de gemeentelijke omgevingsvergunning voor het plaatsen van het kunstwerk Zeeraket	

	aantrekkelijker te maken.	zijn onherroepelijk verleend. De kunstenaar is bezig met het construeren van het kunstwerk. Naar verwachting wordt het kunstwerk Zeeraket in het vierde kwartaal van 2026 geplaatst in de berm bij de rotonde Zwartelaan. 2) Kunstwerk Arboreal (Spekkelaan/N208 Lisse) De provinciale en de gemeentelijke omgevingsvergunning voor het plaatsen van het kunstwerk Arboreal zijn verleend. De gemeentelijke bezwaarprocedure loopt tot eind augustus 2026 waarna de omgevingsvergunning onherroepelijk wordt. Het construeren van het kunstwerk zal dan nog enkele maanden in beslag nemen. Het kunstwerk wordt naar verwachting Q1 2027 geplaatst.	
A11	We inventariseren de behoefte voor het opstellen van een nieuw regionaal uitvoeringsprogramma groen en recreatie.	De gemeente Noordwijk is trekker van dit project. In HLT is vooruitlopend op de start van het project door Noordwijk een inventarisatie gedaan waaruit blijkt dat er nog diverse onbenutte kansen zijn die meegenomen kunnen worden in een nieuw gebiedsprogramma. In HR verband wordt gestart met RIA 11 “benutten en versterken van landschappelijke kwaliteiten”. Er wordt een landschapsontwikkelplan met een analyse van het gebied, een duidelijk overzicht van ambities en kansen en een concreet uitgewerkt projectenportfolio.	

Programma 4 Bestuur

Dienstverlenende overheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: In lijn met de met de nieuwe bestuursopdracht en de wettelijke eisen werken wij continu
verbetering van de dienstverlening.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A1	We leveren in het eerste kwartaal van 2026 een advies met een aanpak Voor een toekomstbestendige dienstverlening op. Dit advies kan een verdere uitwerking van een aantal onderdelen via de opstelling van een visie zijn, maar ook afzonderlijke activiteiten dan wel projecten of een combinatie hiervan. Onderdeel van het advies is een analyse van de huidige stand van zaken van de gemeentelijke dienstverlening. Door gebruik te maken van de al uitgevoerde onderzoeken en het onderzoek naar bereikbaarheid van onze kanalen. Interventies die direct nodig zijn, zullen worden opgepakt.	De verkenning is in het eerste kwartaal opgeleverd en ambtelijk afgestemd maar bestuurlijke besluitvorming is niet gerealiseerd voor de bestuurswissel. Het streven is om in Q4 van dit jaar met de drie raden in gesprek te gaan over de resultaten, het gewenste ambitieniveau en benodigde investeringen in relatie tot de begroting die ook in dat kwartaal wordt voorgelegd.	
A2	Wij investeren in de verdere ontwikkeling van de dienstverlening door als vervolg op de verkenning afspraken te maken over hoe we de kwaliteit van onze gemeentelijke brede dienstverlening meten, deze op niveau houden en toe te werken naar een nieuwe monitor.	Het toewerken naar een dienstverlening brede monitor is één van de adviezen uit de verkenning. Het streven is om over de resultaten en de vervolgopdracht met de drie raden in gesprek in Q4 van dit jaar. Ondertussen blijven we verbeteren. Zo is voor teammanagers een dashboard telefonische bereikbaarheid gerealiseerd waardoor beter sturing gegeven kan worden aan de bestaande KPI's.	

Rechtmatige overheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: De informatie en de informatiebronnen voldoen aan de wet- en regelgeving.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B2	We houden de maatregelen uit het DigiD en Suwinet normenkaders op peil.	Binnen Burgerzaken loopt een traject om de Suwinet aansluiting te stoppen en verder te werken met andere	

		alternatieven. Binnen het normenkader van DigiD is bij één norm een afwijking geconstateerd. Door middel van verbeteringen in het beleid en het technisch regelen van de afspraken hebben wij de afwijking kunnen verhelpen. Deze verbetering wordt in 2026 getoetst tijdens de heraudit. Verder vindt er voor DigiD een quickscan plaats om onze maatregelen op peil te krijgen én daar te houden wanneer de normenkaders wijzigen. Zo voorkomen we dat we normen met terugwerkende kracht moeten borgen binnen onze processen.	
B3	De achterstand in het verplicht vernietigen van informatie zal projectmatig worden weggewerkt.	Er loopt een pilot met een externe leverancier waarbij AI wordt ingezet om vernietigingslijsten te controleren en aan te vullen. Daarnaast wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor het wegwerken van de achterstanden op korte en lange termijn. De status is oranje omdat de aanpak in ontwikkeling is, maar de achterstanden nog niet zijn ingelopen. De structurele inzet van AI is bovendien nog onzeker en afhankelijk van de resultaten van de pilot.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: De gemeente verbetert haar positie op het gebied van rechtmatigheid binnen de domeinen privacy en informatieveiligheid.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
F1	We stellen duidelijke doelen op en zorgen voor een effectieve uitvoering daarvan, gericht op het implementeren van de verplichtingen uit de privacy-informatieveiligheidswetgeving.	Qua uitvoering wordt er hard gewerkt aan een BIO2 implementatie plan om te voldoen aan het normenkader BIO2, dat verplicht wordt gesteld met ingang van de Cyberbeveiligingswet (Cbw). Dit vraagt wel extra inzet en prioritering.	

Bijlagen

Bijlage 1: Overige wijzigingen

In de programma's zijn de tabellen opgenomen van de financiële wijzigingen per thema.
De wijzigingen toegelicht worden bij het programma toegelicht, de overige wijzigingen, lager dan € 25.000, in bijlage 1 en de administratieve wijzigingen in bijlage 2.
In het overzicht overige wijzigingen worden de wijzigingen per saldo toegelicht, wat betekent dat het saldo per taakveld een optelsom is van mutaties op zowel baten als lasten en wordt vermeld als voordeel (+) of nadeel (-).

Tabel Overige wijzigingen per thema en taakveld (x € 1.000)

Omschrijving	Overige Wijzigingen
1. Samenleven	**891**
1. Vitaliteit	13
5.1 Sportbeleid en activering	3
Actualisatie kosten Brede SPUK GALA (budgetneutraal)	10
SPUK SPORT 2026 (€ 153.990, budgetneutraal, incidenteel)	154
Actualisatie kosten Brede SPUK GALA (budgetneutraal)	-7
SPUK SPORT 2026 (€ 153.990, budgetneutraal, incidenteel)	-154
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4
Verlagen kosten Bondstraat publieke heffingen (€ 1.363, voordelig, structureel)	-1
Aframen kunstcommissie (€4.988, nadelig, incidenteel)	-3
Kosten verzekeringen (€4.988, nadelig, incidenteel)	8
5.6 Media	13
Overheidsbrede dienstverlening (€12.873, incidenteel, nadelig)	13
SPUK Bibliotheken (€63.371, budgetneutraal, incidenteel)	64
SPUK Bibliotheken (€63.371, budgetneutraal, incidenteel)	-63
7.1 Volksgezondheid	-8
Deelbijdrage IZA (€7.500, voordelig, incidenteel)	-8
Actualisatie kosten Brede SPUK GALA (budgetneutraal)	17
Actualisatie kosten Brede SPUK GALA (budgetneutraal)	-17
2. Zorg voor elkaar	14
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4
Verhoogde subsidie Oranje Comité (€4.310, nadelig, structureel)	4
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	10
Actualisatie kosten Brede SPUK GALA (budgetneutraal)	-12
Actualisatie kosten Brede SPUK GALA (budgetneutraal)	12
Inhuur Participatie (€ 9.515, nadeel, incidenteel)	10

3. Werk en inkomen	37
6.3 Inkomensregelingen	6
Kinderopvang toeslagen affaire (€ 17.753, voordeel, incidenteel)	-18
Kinderopvangtoeslagenaffaire raming baten en lasten 2026 (€ 58.840, budgetneutraal, incidenteel)	-59
Energiebesparende maatregelen restant SPUK gelden 2025 (€ 260.704, budgetneutraal, incidenteel)	-261
Energiearmoede decembercirculaire 2025 en meicirculaire 2026 (€ 20.041, nadelig, incidenteel)	24
Energiebesparende maatregelen restant SPUK gelden 2025 (€ 260.704, budgetneutraal, incidenteel)	261
Kinderopvangtoeslagenaffaire raming baten en lasten 2026 (€ 58.840, budgetneutraal, incidenteel)	59
6.5 Arbeidsparticipatie	30
Arbeidsparticipatie: Social return on Investement (SROI) (€ 17.840, nadelig, structureel)	18
Arbeidsparticipatie Van school naar duurzaam werk (€ 12.521, nadelig, structureel)	13
4. Opgroeien en opvoeden	-22
4.2 Onderwijshuisvesting	-25
Afrekening bijdrage ISK Katwijk 2025 (€ 25.000, voordelig, incidenteel)	-25
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	3
Wijziging verwijsindex (€ 3.000, nadelig, incidenteel)	3
5. Thuis als basis	-7
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-7
Maatschappelijke en vrouwenopvang, geactualiseerde begroting maatschappelijke zorg DBS 2026 (€ 3.945, nadelig, incidenteel)	-4
Actualisatie kosten Brede SPUK GALA (budgetneutraal)	-3
6. Passende ondersteuning	
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-275
Statushouders correctie Rijksbijdrage SPUK 2026 (€ 122.806, budgetneutraal, structureel)	123
Statushouders. Restantbudget 2025 SPUK (€ 384.390, budgetneutraal, structureel)	384
Statushouders. Restantbudget 2025 SPUK (€ 384.390, budgetneutraal, structureel)	-384
Statushouders correctie Rijksbijdrage SPUK 2026 (€ 122.806, budgetneutraal, structureel)	-123
Overzetten stelpost Antidiscriminatie (€ 9.393, budgetneutraal, incidenteel)	9
Overzetten stelpost Antidiscriminatie (€ 9.393, budgetneutraal, structureel)	-9
Overzetten budget Subsidie voor Ieder 1 (€ 275.483, budgetneutraal, incidenteel)	-275
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	275
Overzetten budget Subsidie voor Ieder 1 (€ 275.483, budgetneutraal, incidenteel)	275

8. Mutaties reserves programma 1	857
0.10 Mutaties reserves	857
Bijstelling gespecialiseerde jeugdhulp (€ 857.136, budgetneutraal, incidenteel)	857
2. Leefomgeving	**83**
1. Mobiliteit	38
2.1 Verkeer en vervoer	18
Schade aan wegen (€ 10.000, nadelig, incidenteel)	10
Bijdrage nieuwe VRI N208/Herenweg (€ 25.000, nadelig, incidenteel)	25
Verhaalde schade wegen (€ 17.500, voordelig, incidenteel)	-18
2.2 Parkeren	20
Juridische advieskosten (€ 20.000, nadelig, incidenteel)	20
2. Gebiedsontwikkeling	24
8.1 Ruimte en leefomgeving	24
Advies Ruishornlaan 21 (€ 24.000, nadelig, incidenteel)	24
3. Openbare ruimte	-23
7.3 Afval	-23
Zwerfafval (€ 23.171, voordelig, structureel)	-23
4. Duurzaamheid	25
7.4 Milieubeheer	25
Duurzaamheid (€ 25.000, nadelig, incidenteel)	25
5. Wonen	20
8.3 Wonen en bouwen	20
Hogere lasten adviezen door derden BWT (€ 5.000, nadelig, structureel)	5
Hogere lasten overige goederen en diensten wonen (€ 15.000, nadelig, structureel)	15
3. Bedrijvigheid	**6**
1. Economie	15
3.1 Economische ontwikkeling	15
Bijdrage greenpoort 2026 (€ 15.000, nadelig, incidenteel)	15
2. Recreatie en toerisme	-9
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-9
Wandelnetwerk & onderhoud (€ 46.344, voordelig, structureel)	-46
Wandelnetwerk bijdrage (€ 4.656, nadelig, structureel)	5
Administratieve wijziging wandelnetwerk (€ 46.344, stuctureel, budgetneutraal)	46
Wandelnetwerk exploitatie balans 5 gemeenten (€ 12.290, nadelig, structureel)	-12

Lagere uitgaven bijdrage wandelnetwerk (€ 1.386, voordelig, structureell)	-1
4. Bestuur	**34**
1. Samenwerkende overheid	
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	
Actualisatie begroting spreidingswet (€ 60.641, budgetneutraal, incidenteel)	61
Actualisatie begroting spreidingswet (€ 60.641, budgetneutraal, incidenteel)	-61
2. Openbare orde en veiligheid	7
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1
Actualisatie bijdrage aan VRHM (€ 16.333, voordelig, incidenteel)	-16
Bijstelling communicatie crisisbeheersing piketdiensten (€ 15.000, nadelig, incidenteel)	15
1.2 Openbare orde en veiligheid	8
Verhoging bijdrage externe partners (€ 8.000, nadelig, structureel)	8
3. Bestuur en ondersteuning	27
0.1 Bestuur	27
Uitbreiding formatie Griffie 2026 (€ 21.200, budgetneutraal, structureel)	21
Stijging bijdrage VNG, fonds GGU (€ 5.800, nadelig, structureel)	6
5. Algemene dekkingsmiddelen	**22**
4. Saldo financieringsfunctie	22
0.5 Treasury	22
Dividend BNG valt lager uit dan begroot (€ 22.000, nadelig, incidenteel)	22
Eindtotaal	**1.036**

Bijlage 2: Administratieve wijzigingen

In de programma's zijn de tabellen opgenomen van de financiële wijzigingen per thema. De wijzigingen toegelicht worden bij het programma toegelicht, de overige wijzigingen in bijlage 1 en de administratieve wijzigingen in bijlage 2.

De administratieve wijzigingen zijn de wijzigingen tussen de budgetten. Kenmerk hiervan is dat deze wijzigingen over het totaal van de begroting geen effect hebben en dus per saldo € 0 zijn. In onderstaande tabel is zichtbaar dat het totaal aan administratieve wijzigingen gesorteerd naar thema en taakveld en onderaan op totaal van de begroting op nul eindigt.

Een uitzondering hierop zijn de wijzigingen die te maken hebben met de wijzigingen als gevolg van positieve zienswijzen op de geactualiseerde begrotingen van diverse gemeenschappelijke regelingen. Deze raken meerdere thema's en taakvelden binnen de begroting. Om te voorkomen dat deze op meerdere plekken terugkomen bij de wijzigingen toegelicht hebben we conform eerdere rapportages voor deze gemeenschappelijke regelingen in de toelichting bij de financiële afwijkingen een wijziging opgenomen voor het totaalbedrag en verdelen we het totaalbedrag via deze bijlage over de verschillende taakvelden en thema's.

Tabel Administratieve wijzigingen per thema en taakveld (x € 1.000)

Omschrijving	Administratieve wijzigingen
1. Samenleven	**-87**
1. Vitaliteit	-77
5.2 Sportaccommodaties	-74
Administratieve wijziging Huren Vastgoed over taakvelden	-63
Administratieve wijziging Huren Vastgoed over taakvelden	-11
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-3
Administratieve wijziging Huren Vastgoed over taakvelden	-3
2. Zorg voor elkaar	40
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	40
Herverdeling budget Programmaplan Jeugd (administratief over taakvelden)	40
3. Werk en inkomen	115
6.3 Inkomensregelingen	116
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	-30
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	358
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	-212
6.4 WSW en beschut werk	71
Geactualiseerde begroting GR KDB verdeling	71
6.5 Arbeidsparticipatie	-72
Geactualiseerde begroting GR KDB verdeling	-71
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	-1

4. Opgroeien en opvoeden	-32
4.1 Openbaar basisonderwijs	-100
Administratieve wijziging bijdrage bewegingsonderwijs (Structureel, budgetneutraal)	-100
4.2 Onderwijshuisvesting	101
Administratieve wijziging bijdrage bewegingsonderwijs (Structureel, budgetneutraal)	100
Administratieve wijziging Huren Vastgoed over taakvelden	1
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	
Administratieve wijziging Huren Vastgoed over taakvelden	
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-117
Overzetten stelpost Stichting Kwadraad (€ 40.064, budgetneutraal, incidenteel)	25
Herverdeling budget Programmaplan Jeugd (administratief over taakvelden)	-131
Administratieve wijziging Huren Vastgoed over taakvelden	9
Administratieve wijziging Huren Vastgoed over taakvelden	-20
6.792 PGB Jeugd	-8
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	-8
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	91
Herverdeling budget Programmaplan Jeugd (administratief over taakvelden)	91
5. Thuis als basis	
6.811 Beschermd wonen (WMO)	-29
Administratief Maatschappelijke zorg, geactualiseerde begroting maatschappelijke zorg DBS 2026	-58
Administratief Maatschappelijke zorg, geactualiseerde begroting maatschappelijke zorg DBS 2026	-33
Administratief Maatschappelijke zorg, geactualiseerde begroting maatschappelijke zorg DBS 2026	-220
Administratief Maatschappelijke zorg, geactualiseerde begroting maatschappelijke zorg DBS 2026	283
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	29
Administratief Maatschappelijke zorg, geactualiseerde begroting maatschappelijke zorg DBS 2026	-83
Administratief Maatschappelijke zorg, geactualiseerde begroting maatschappelijke zorg DBS 2026	27
Administratief Maatschappelijke zorg, geactualiseerde begroting maatschappelijke zorg DBS 2026	85
6. Passende ondersteuning	-133
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-18
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	50
Overzetten stelpost Stichting Kwadraad (€ 40.064, budgetneutraal, incidenteel)	-40
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	-28
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	15

Overzetten stelpost Stichting Kwadraad (€ 40.064, budgetneutraal, incidenteel)	15
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-28
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	-28
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	67
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	67
6.712 Begeleiding (WMO)	-94
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	-94
6.713 Dagbesteding (WMO)	58
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	58
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-1
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	-1
6.791 PGB Wmo	-128
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	-128
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	-3
Herverdeling ISD geactualiseerde begroting 2026 (administratief over taakvelden)	-3
2. Leefomgeving	**-10**
1. Mobiliteit	-10
2.1 Verkeer en vervoer	-10
TR Verdeling DVO Straatreiniging Meerlanden (€ 10.074, budgetneutraal, structureel)	-10
2. Gebiedsontwikkeling	-5
8.1 Ruimte en leefomgeving	-5
Actualisatie van inkomsten en uitgaven vanuit anterieure overeenkomsten (budget neutraal, incidenteel)	5
Actualisatie van inkomsten en uitgaven vanuit anterieure overeenkomsten (budget neutraal, incidenteel)	-10
5. Wonen	5
8.1 Ruimte en leefomgeving	5
Actualisatie van inkomsten en uitgaven vanuit anterieure overeenkomsten (budget neutraal, incidenteel)	71
Actualisatie van inkomsten en uitgaven vanuit anterieure overeenkomsten (budget neutraal, incidenteel)	-5
Inkomsten uit AOVK (€ 61.098, voordelig, incidenteel)	-61
3. Bedrijvigheid	**10**
1. Economie	10
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	10
TR Verdeling DVO Straatreiniging Meerlanden (€ 10.074, budgetneutraal, structureel)	10
4. Bestuur	**87**

2. Openbare orde en veiligheid	-8
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-8
Administratieve wijziging Huren Vastgoed over taakvelden	-8
3. Bestuur en ondersteuning	95
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	95
Administratieve wijziging Huren Vastgoed over taakvelden	80
Administratieve wijziging Huren Vastgoed over taakvelden	15
5. Algemene dekkingsmiddelen	
4. Saldo financieringsfunctie	
0.5 Treasury	
Negatieve rentelasten opnemen als baten (€ 20.000, budgetneutraal, structureel)	-20
Negatieve rentelasten opnemen als baten (€ 20.000, budgetneutraal, structureel)	20
Eindtotaal	

Bijlage 3: Investeringen

In deze paragraaf zijn de financiële afwijkingen op de investeringskredieten opgenomen.

Omschrijving	Investeringen
Aanschaf Laptops/tablets Nieuwe Raad Lisse	**45.000**
Investering laptops/tablets nieuwe Raad Lisse (€ 45.000, nadelig, incidenteel) Voor de aanschaf van nieuwe laptops en tablets van nieuwe raadsleden wordt een investering gedaan. Deze investering wordt in 4 jaar afgeschreven.	45.000
Beukenhof voorbereiding	**75.000**
Correctie budget Ontwikkelstrategie Beukenhof 2.0 Op 28 november 2023 heeft de gemeenteraad de 'Ontwikkelstrategie Beukenhof 2.0' vastgesteld. Hierbij heeft de gemeenteraad een budget van € 75.000 ter beschikking gesteld voor de uitvoering. De begrotingswijziging R20 is bij de jaarovergang van 2024 naar 2025 niet goed in de begrotingsadministratie terecht gekomen. Per 31 december 2025 is nu sprake van een overschrijding op het krediet, terwijl het budget wel door de gemeenteraad ter beschikking is gesteld. Dit wordt bij de Tussenrapportage 2026 hersteld.	75.000
Inrichting Raadzaal Lisse	**35.000**
Vervanging stoelen in de raadzaal Lisse (€ 35.000, nadelig, incidenteel) De reeds afgeschreven stoelen in de raadzaal zijn begin dit jaar vervangen. Dit nemen we als investering op en zal in 10 jaar afgeschreven worden.	35.000
Noodstroomaggregaat Lisse	**45.501**
Vervanging Noodstroomaggregaat Lisse Het noodstroomaggregaat (NSA) in Lisse is begin dit jaar kapotgegaan. Na overleggen is besloten de NSA te vervangen in plaats van te repareren. Hiervoor is een investering gedaan die over 20 jaar afgeschreven wordt. De kosten van de investering worden nu in de begroting opgenomen.	45.501
Sluitrekening begrotingswijzigingen	**-200.501**
Mutaties Investeringen Tussenrapportage 2026	-200.501
Eindtotaal	**0**

Bijlage 4: Paragraaf bedrijfsvoering

Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid

Op 17 oktober 2019 heeft uw raad de verordening doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Lisse 2019 vastgesteld. Hierin is bepaald dat het college de doelmatigheid onderzoekt en de doeltreffendheid toetst. Jaarlijks voor 1 april zenden wij u een onderzoeksplan toe. In de voortgangsrapportages en de jaarrekening geven wij de voortgang aan van de onderzoeken, de rapportages en de ontwikkelplannen.

2026

Voor 2026 is er in het onderzoeksplan bepaald dat we een onderzoek starten naar treasury. In Q2 2026 zijn we hiermee gestart. Afronding wordt verwacht in 2026.

Bijlage 5: Monitor rekenkameronderzoek

Overzicht voortgang in de afhandeling van de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie Hillegom en Lisse uit de periode 2017 – 2025.

In opdracht van Control, d.d. juni 2026

Naam onderzoek:
Subsidieverwerving, 1 oktober 2025

Aanbevelingen
1. De onderzochte samenwerkingsvormen hebben, met uitzondering van Holland Rijnland, geen expliciet beleid of strategie ten aanzien van het verwerven van subsidies. Ook hebben zij daartoe geen duidelijke opdracht meegekregen vanuit de gemeenten. De gemeenten hebben mede daardoor beperkt inzicht in de subsidieactiviteiten en de benutting van kansen door de samenwerkingsvormen.
2. De Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland vormt een uitzondering ten opzichte van de andere onderzochte partijen. Holland Rijnland beschikt wel over toegewezen capaciteit (subsidieadviseurs, betrokken beleidsmedewerkers), werkt met strategische documenten zoals de Regionale Investeringsagenda (RIA) als leidraad voor subsidieverwerving, en heeft aantoonbaar subsidies verworven op provinciaal, landelijk en Europees niveau voor diverse projecten en thema's, zoals asielopvang, warmtetransitie, energie-infrastructuur, verkeersveiligheid en het LEADER-programma.
3. Er is een tekort aan capaciteit, kennis en structureel inzicht in beschikbare externe subsidies (provinciaal, Rijk, Europees) binnen de meeste samenwerkingsvormen. Dit gebrek aan kennis en capaciteit bij samenwerkingsvormen leidt samen met het ad hoc-karakter van subsidieverwerving en het ontbreken van een duidelijke bestuurlijke opdracht tot het mogelijk onbenut laten van subsidiekansen. De subsidiescreening die eind 2024 is uitgevoerd door de Ignite Group is een goed vertrekpunt gebleken om het inzicht in kansen voor subsidieverwerving te vergroten.
4. Hoewel er voor gemeenten een groeiende financiële noodzaak is voor het verwerven van aanvullende externe middelen door de samenwerkingsvormen, is de huidige aanpak van subsidieverwerving grotendeels ad hoc en reactief. Er is geen duidelijk proces ingericht voor het structureel signaleren en afwegen van subsidiekansen en er ontbreekt formele risicobeheersing rondom de geïdentificeerde financiële risico's, zoals afhankelijkheid van incidentele middelen, voorfinanciering en administratieve fouten. De gemeenten en samenwerkingsvormen verschillen van mening over welke partij verantwoordelijk is voor het werven van subsidies. De gemeenteraden vinden dit een taak voor de samenwerkingsvormen. De samenwerkingsvormen zijn van mening dat deze aanvragen door HLTsamen dienen te worden opgesteld en ingediend, en zijn bereid om inhoudelijke kennis aan te dragen.
5. Het ontbreken van een strategie en beleid met duidelijke doelen ten aanzien van subsidieverwerving door samenwerkingsvormen maakt in het kader van dit onderzoek dat de doeltreffendheid en doelmatigheid van de subsidieverwerving niet vastgesteld en gekwantificeerd kunnen worden. Het ontbreken van verschillende randvoorwaarden voor succesvolle subsidieverwerving doet vermoeden dat hier kansen liggen voor de samenwerkingsvormen.

Reactie college
1. In algemene zin hechten we eraan om te verduidelijken dat de samenwerking op de schaal van de Duin- en Bollenstreek onlosmakelijk verbonden is met de schaal van Holland Rijnland. De inhoudelijke agenda wordt geformuleerd aan de hand van de samenwerkingsagenda Duin- en Bollenstreek en Holland Rijnland heeft die agenda overgenomen in de Regionale Investeringsagenda. Verder is de Regiodeal vanuit een inhoudelijke agenda mede geïnitieerd vanuit de samenwerkingsagenda Duin- en Bollenstreek. Vervolgens vervult Holland Rijnland weer meer een coördinerende rol in het netwerk dat is ontstaan vanuit de drie greenports.
   Voor de samenwerkingsagenda Duin- en Bollenstreek is er inmiddels een strategie uitgezet om te komen tot een lobbyagenda. Met als doel om vanuit een duidelijk profiel een effectieve lobby te kunnen inzetten. Zodat nog meer partijen, ook in financiële zin, willen bijdragen aan de toekomst van de Duin- en Bollenstreek. Dit heeft ook een plek gekregen in het Bestuursconvenant Regionale samenwerking Duin- en Bollenstreek.
   Voor de gemeenschappelijke regelingen ISD en Provalu kan hierover de afweging worden gemaakt in de besturen met het doorgeleiden van uw rapport naar deze gemeenschappelijke regelingen. Voor de gemeenschappelijke regelingen ISD en Provalu kan hierover de afweging worden gemaakt in de besturen met het doorgeleiden van uw rapport naar deze gemeenschappelijke regelingen.
2. Zie onze bestuurlijke reactie bij de eerste conclusie. Wij herkennen dat er explicietere keuzes moeten worden gemaakt met betrekking tot de opdrachten die aan onze samenwerkende partijen worden gegeven. Dit kan vervolgens leiden tot extra investeringen.
3. Zie onze bestuurlijke reactie bij de eerste twee conclusies. Van de rapportage uitgevoerd door de Ignite Group maken we dankbaar gebruik. Voor de gemeente Lisse geldt dat zij voor haar eigen taken eerder opdracht heeft gegeven om kansen in kaart te brengen. Die resultaten zullen naast deze resultaten worden gelegd. Als er kansrijke mogelijkheden zijn om subsidies te verwerven en te verantwoorden om bestaande ambities waar te maken, die mogelijkheden zeker worden overwogen.
4. Dit punt heeft vooral betrekking op de interactie tussen gemeenschappelijke regelingen, in dit geval de ISD en Provalu en de gemeenten, ambtelijk ondersteund door HLTsamen. Uw onderzoek legt goed bloot dat het de moeite loont om hierover het bestuurlijk goede gesprek te voeren in het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Waarbij langs de lijn van verantwoordelijkheden voor beleid en/of uitvoering keuzes kunnen worden gemaakt of en zo ja, waar en in welke vorm structureel inzet gepleegd kan worden op het verwerven en verantwoorden van subsidies.
5. Voor Holland Rijnland en de samenwerkingsagenda Duin- en Bollenstreek heeft dit al een plek gekregen. Voor de gemeenschappelijke regelingen nemen we dit punt mee ter bespreking in de dagelijks besturen en algemeen besturen van beide gemeenschappelijke regelingen.

Stand van zaken aanbevelingen Lisse
31-12-2025:
Wordt opgenomen in actualisatietraject nota verbonden partijen.

Zijn de aanbevelingen opgevolgd en kan het van de monitor af?
JA

Naam onderzoek:
Verkeersveiligheid, 22-12-2023

Aanbevelingen
Aanbevelingen aan het college van Hillegom en Lisse
1. Werk het mobiliteitsplan uit in een tweejaarlijks uitvoeringsprogramma. Zoek daarbij aansluiting bij de beleidsdoelstellingen, projecten en maatregelen voor verkeersveiligheid zoals opgenomen in de Mobiliteitsvisies en Mobiliteitsplannen Betrek hierbij de risicogestuurde aanpak van het SPV.
2. Leg de tweejaarlijkse uitvoeringsprogramma's ter besluitvorming voor aan de raad. Voorzie de uitvoeringsprogramma's van een lijst met verkeersonveilige en risicovolle locaties, actualiseer deze en bespreek deze met de raad.
3. Stel tweejaarlijks, ten behoeve van bespreking met de raad, een voortgangsrapportage op waarin verantwoording wordt afgelegd over de voortgang van het uitvoeringsprogramma. Besteed hierin aandacht aan: de voortgang van de voorziene maatregelen gericht op het verbeteren van de infrastructuur op de verschillende (verkeersonveilige) locaties en de kosten die hiermee zijn gemoeid.
4. Verbeter de procedure voor afhandeling van klachten en signalen over verkeersveiligheid. Dat wil zeggen: beschrijf de werkprocessen, hanteer een vaste termijn voor afhandeling, houdt het totaal aantal ontvangen en afgehandelde klachten en signalen bij. Gebruik kennis over (afgehandelde) klachten en signalen voor de verbetering van het verkeersveiligheidsbeleid en het nemen van maatregelen.

Aanbevelingen aan het college van Lisse
1. Overweeg, net als Hillegom en Teylingen, om gekwantificeerde doelstellingen te formuleren voor de verkeersveiligheid voor de gemeente als geheel. Maak in dat geval nadrukkelijker gebruik van de risicogestuurde aanpak van het SPV, waaronder het structureel monitoren van objectieve en subjectieve verkeersveiligheidscijfers.

Reactie college
Uw aanbevelingen hebben betrekking op het opstellen van uitvoeringsprogramma's, de procedure voor afhandeling van klachten en signalen over verkeersveiligheid en het formuleren van gekwantificeerde doelstellingen voor het verkeersveiligheidsbeleid.

Zoals hierboven aangegeven is in het mobiliteitsplan Lisse reeds opgenomen dat structurele monitoring plaatsvindt aan de hand van verkeers- en parkeertellingen en geregistreerde verkeersongevallen. Een Meerjarenuitvoeringsprogramma was toegevoegd aan het mobiliteitsplan. Dit programma met een looptijd van vier jaar wordt jaarlijks herzien. Indien dat binnen de kaders zoals gesteld in de mobiliteitsvisie en het mobiliteitsplan mogelijk is, is dat een bevoegdheid van het college. Uiteraard zullen we de raad informeren over voortgang en eventuele herziening van het uitvoeringsprogramma, zodat de raad indien gewenst bij kan sturen.

De gemeente Lisse kent vaste werkprocessen en afhandeltermijnen voor de verschillende kanalen voor klachten en signalen. Dat geldt voor fixi meldingen maar ook voor meldingen die telefonisch of schriftelijk worden ingediend. Ontvangen fixi-meldingen, telefoontjes, brieven en e-mails worden bijgehouden. Een melding kan leiden tot maatregelen. De mogelijke maatregelen zijn zo divers dat hiervoor geen standaard werkprocessen opgesteld kunnen worden.

U adviseert om te overwegen gekwantificeerde doelstellingen te formuleren voor de verkeersveiligheid voor de gemeente als geheel. We zullen deze aanbeveling meenemen bij de herziening van het uitvoeringsprogramma. Daarbij zullen we ook kijken naar de mogelijkheden om gebruik te maken van ons programma Datagedreven sturen om de voortgang van de Fixi-meldingen te monitoren.

Stand van zaken aanbevelingen Lisse
11-06-2026:
Het uitvoeringsprogramma behorende bij het mobiliteitsplan door het college is in 2025 vastgesteld. De raad is hierover door middel van een raadsbrief geïnformeerd worden. Input voor het uitvoeringsprogramma is onder

andere de ongevallenanalyse die in het eerste kwartaal 2025 is uitgevoerd. In het najaar 2025 is een presentatie aan de raad gegeven worden over de stand van zaken met betrekking tot het uitvoeringsprogramma.

Kan het van het overzicht?
JA

Naam onderzoek:
Meldingen Openbare Ruimte (MOR), 5-10-2023

Aanbevelingen
Aanbevelingen voor de colleges van B&W van de gemeenten Hillegom en Lisse.
1. Stel een plan op voor de doorontwikkeling van de MOR-en met behulp van de mogelijkheden die Fixi biedt. Er zijn verbeteringen mogelijk ten aanzien van:
• Datagedreven werken, waardoor meldingen efficiënter afgehandeld of zelfs voorkomen kunnen worden;
• Het tegengaan van het oneigenlijk gebruik van Fixi om ontevredenheid over de gemeente te melden en indien van toepassing, te verwijzen naar de klachtenprocedure;
• Het meten van klanttevredenheid over de registratie en de afhandeling van de meldingen;
• Het opleveren van dashboards en rapportages.

2. De gemeenteraden van Hillegom en Lisse willen beter geïnformeerd worden over de MOR-en zodat zij hun kaderstellende en controlerende rol kunnen waarmaken.
Ga vanuit HLTsamen het gesprek aan met de gemeenteraden van Hillegom en Lisse over de wijze waarop zij over de MOR-en geïnformeerd willen worden. Richt vervolgens de rapportage in conform de wensen van de gemeenteraden en maak hierbij gebruik van de formats die beschikbaar zijn in Fixi.

Voor het college van B&W van de gemeente Lisse leidt dit onderzoek bovendien nog tot de volgende aanbeveling:

3. Voer een evaluatie uit naar de mate waarin de doelstellingen van de afhandeling van de MOR-en door de eigen organisatie in Lisse ten aanzien van kwaliteit en kosten zijn gerealiseerd.

Stel de resultaten van dit onderzoek ook beschikbaar aan het bestuur van Hillegom, zodat zij hiervan gebruik kunnen maken bij (de continuering van) de relatie met Meerlanden.

De gemeenten Hillegom en Lisse werken samen met Teylingen in één ambtelijke organisatie. Een belangrijke reden voor deze samenwerking is het realiseren van schaalvoordelen door uniformering van werkwijzen. Doordat de werkwijze bij de afhandeling van de MOR-en tussen Hillegom en Lisse op dit moment verschilt, lijkt er op het niveau van HLTsamen sprake van een suboptimale oplossing. De evaluatie door Lisse is een eerste stap naar een optimale oplossing.

Reactie college
Aanbeveling 1
1.2.1 Stel een plan op voor de doorontwikkeling van de MOR-en (Fixi) m.b.v. de mogelijkheden die Fixi biedt. Een continue doorontwikkeling van onze producten en dienstverlening is een ambitie die we als organisatie actief ondersteunen in de organisatieontwikkeling die
thans gaande is. In overleg met de leverancier van het goed gewaardeerde programma/app wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn. Graag nemen we deze aanbeveling over.

Aanbeveling 2
1.2.2. De gemeenteraden van Hillegom en Lisse willen beter geïnformeerd worden over de MOR-en zodat zij hun kaderstellende en controlerende rol waar kunnen maken.
In overleg met de uitvoerende diensten zullen we onderzoeken of we aan kunnen sluiten op bestaande dashboards. Deze worden zowel door de interne organisatie
ontwikkelt als door de uitvoeringsorganisatie Meerlanden.

Aanbeveling 3
1.2.3 Voer een evaluatie uit naar de mate waarin de doelstellingen van de afhandeling van de MOR-en door de eigen organisatie in Lisse t.a.v. kwaliteit en
kosten zijn gerealiseerd.
Deze aanbeveling is praktisch gezien niet mogelijk. Dit heeft te maken dat, in de tijd dat Meerlanden de MOR behandelde, er geen metingen op kwaliteit en kwantiteit zijn geweest.

Stand van zaken aanbevelingen Lisse

31-12-2024
Plan mbt FIXI wordt meegenomen in doorontwikkeling klantreis. Fixi zelf is onderdeel van genoemde klantreis en in het nieuw te vormen functioneel ontwerp zal rekening gehouden worden met de vraag mbt datagedreven werken. Daarnaast wordt verkend of in het huidige ontwerp, met een aanpassing vanuit de ontwikkelaar een klantvriendelijker afhandeling mogelijk is, ook wanneer de oplossing buiten HLT ligt.

Kan het van het overzicht?
NEE

Stand van zaken aanbevelingen Lisse
31-12-2025:
Actuele stand van zaken mbt diensten Buitendienst:
Het MOR systeem wordt nu niet meer door DECOS maar door Progresity ondersteund en zal Buiten Beter gaan heten. In oktober is de overgang van het huidige Fixi naar BB. In de voorbereiding is de klantreis opgenomen voor een optimale en laagdrempelige afhandeling. Hoe vaste teksten worden ingevuld wordt momenteel besproken. Ook zullen hier de doorverwijzingen naar andere diensten een plek moeten krijgen.
Een van de vragen is wanneer een inwoner tevreden is met het antwoord, ook als dat betekent dat er gewacht zal moeten worden op afhandeling omdat wij het over (moeten) dragen aan een andere dienst, zoals bijvoorbeeld de Provincie, die hier een eigen prioritering n op nahoudt, waardoor wij de melder niet kunnen informeren over bijvoorbeeld de snelheid van de behandeling van de melding. In het huidige systeem kan gefilterd worden op afhandeling en termijnen per dienst.

Zijn de aanbevelingen opgevolgd en kan het van de monitor af?
NEE

Naam onderzoek:
Eindrapport NVRR DoeMee-onderzoek De praktijk van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) bij de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, 21-9-2022

Aanbevelingen
1. Maak afspraken tussen raad en college over de uitgangspunten en uitvoering voor de Woo. Openbaarheid is immers een belangrijk uitgangspunt van onze democratie, het is een belangrijke taak van de gemeenteraad om dit te controleren en daarvoor de nodige kaders te stellen.
2. Maak afspraken over rapportage aan de raad en college van de beleidsuitvoering.
3. Zorg voor goede informatievoorziening aan de inwoners door duidelijk informatie op de website over mondeling indienen van een Woo verzoek en afhandeltermijnen.
4. Zorg voor goede motivering van besluiten op basis van wetgevingsgronden en bij het niet bestaan van documenten.
5. Geef de Woo-coördinator een stevige positie in de afhandeling van Woo verzoeken, zodat expertise en leereffecten geborgd worden.

Reactie college
1. Wij volgen het standpunt dat openbaarheid een belangrijk uitgangspunt van onze democratie is; het is een belangrijke taak van de gemeenteraad om dit te controleren en daarvoor de nodige kaders te stellen.
2. Op grond van artikel 3.5 van de Woo is het verplicht dat het college jaarlijks in de begroting aandacht moet besteden aan beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de jaarlijkse verantwoording verslag moet doen van de uitvoering van de Woo in relatie tot die beleidsvoornemens.
3. Met de inwerkingtreding van de Woo is de informatievoorziening op de website uitgebreid. Gelet op de digitalisering van overheden gaat de voorkeur uit naar het indienen van een verzoek via de digitale weg. De tekst is op basis van deze voorkeur opgesteld. Het college is van mening dat de mate van de informatievoorziening voldoende is.
4. Voorshands acht het college de gebruikte werkwijze adequaat, waarbij ervan uitgegaan mag worden dat bij omissies een en ander herstelbaar zal zijn in de te nemen beslissing op ingediend bezwaar.
5. De functionaris is, in tegenstelling tot het eerdere werkproces onder de Wob, tevens verantwoordelijk voor het besluitvormingsproces. Door de Woo-werkzaamheden op een centrale plek te beleggen, verwachten wij dat kennis en kwaliteit omtrent de Woo geborgd wordt.

Stand van zaken aanbevelingen Lisse
31-12-2025:
De formatie is verder uitgebreid naar 2 Woo functionarissen en extra inhuur. Sinds 2025 wordt ook elk kwartaal gerapporteerd aan het bestuur over de beleidsuitvoering van de Woo.

Zijn de aanbevelingen opgevolgd en kan het van de monitor af?
JA

Naam onderzoek:
Rekenkameronderzoek naar Informatieveiligheid (Prae Advies & onderzoek), 1-3-2022

Aanbevelingen
Aan het college:
1. Tijdig vaststellen van het strategisch informatieveiligheidsbeleid.
2. Het informatiebeveiligingsplan tijdig vaststellen op basis van een risicoanalyse en –afweging.
3. Gestructureerd inventariseren op welke processen DPIA's uitgevoerd moeten worden en deze vervolgens systematische uitvoeren.
4. Bestuurlijk een ambitie vaststellen op welke termijn de gemeentelijke organisatie naar het volgende volwassenheidsniveau moet ontwikkelen. Stel op basis daarvan een plan van aanpak op.
5. Aansporing om verdere te gaan met het bedrijfscontinuïteitsplan en het vastleggen van diverse protocollen en richtlijnen.
6. Positioneer de functionarissen op informatiebeveiliging en privacy onafhankelijk van de lijn. En zorg ervoor dat zij meer vanuit hun strategische en adviserend rol kunnen opereren.
7. Zorg ervoor dat het ISMS gevuld wordt, gekoppeld wordt aan de PDCA-cyclus en beschikbaar komt voor het onderdeel privacy.
8. Stel deelname aan e-learning verplicht voor alle medewerkers. En zorg ervoor dat het management daarop stuurt.
9. Neem de raad vaker mee in rapportages over de voortgang op informatiebeveiliging en privacy.
10. Pak de aandachts- en verbeterpunten op, die naar voren zijn gekomen uit de inloop [test in het kader van het rekenkameronderzoek.

Reactie college
Wij zien dat prioriteiten nodig zijn om focus aan te brengen om de meest urgentie zaken goed op te kunnen pakken. Bestuurlijk zien wij het belang om het onderwerp, informatieveiligheid en – beveiliging vaker op de verschillende agenda's te zetten. Het is een snelgroeiend en complex vakgebied waar met toenemende urgentie en noodzaak op wordt geleund. Bovendien is het een belangrijk aspect waarmee rekening moet worden gehouden bij nieuwe wetgeving zoals de Wet Open Overheid en de Wet Digitale overheid. De opgave is om de bestuurlijke relevantie en sturing aan te brengen zodat een HLT-bestuur, een college en een raad hierover goed in gesprek kunnen. Die behoefte komt ook uit de raad zo blijkt uit uw onderzoek. Wij kunnen het ons voorstellen dat we in een nieuwe bestuursperiode met de auditcommissie verkennen of de scope van de agenda hierop kan worden verbreed.
De organisatie heeft in 2021 een flinke stap gezet op het gebied van informatiebeveiliging. De doeltreffendheid van deze verbeteringen hebben zich reeds bewezen in de resultaten van de ENSIA, de jaarlijkse informatiebeveiliging audit. In de periode dat het onderzoek is uitgevoerd en afgerond zijn er alweer verschillende verbeteringen geprioriteerd en doorgevoerd. De bevindingen van de fysieke inlooptest zijn, zover mogelijk, direct geïmplementeerd. Aangezien naast de informatiebeveiliging de veiligheid van onze medewerkers prioriteit heeft. De andere meest kritieke punten zijn in het actieplan informatiebeveiliging opgenomen welke door het HLTsamen bestuur is vastgesteld. Naar ons idee lopen we daarmee voor op het schrijven en voorleggen van een plan van aanpak.

Stand van zaken aanbevelingen Lisse
31-12-2025:
In 2025 is verdere invulling gegeven aan de aanbevelingen en aan de ambitie om eind 2025 volwassenheidsniveau 3 te bereiken voor privacy en informatieveiligheid (aanbeveling 4).
Een ISMS-systeem is aangeschaft en geïmplementeerd. De verdere inrichting en vulling van het systeem vindt momenteel plaats (aanbeveling 7).
Daarnaast is een grote slag gemaakt met het opstellen van documentatie voor ICT-continuïteit, inclusief de inrichting van de digitale crisisorganisatie. Deze documentatie wordt naar verwachting in de loop van 2026 vastgesteld.
Voor het bedrijfscontinuïteitsplan (BCP) zijn in 2025 nog geen concrete producten opgeleverd. Wel is een traject gestart en vinden gesprekken plaats met directie en bestuur over de opdracht en aanpak (aanbeveling 5).

Zijn de aanbevelingen opgevolgd en kan het van de monitor af?
NEE

Naam onderzoek:

Verkennend onderzoek EU-arbeidsmigranten, 8-5-2017

Aanbevelingen

1. Besteed meer aandacht aan registratie van arbeidsmigranten.
2. Versterk de gemeentelijke informatiepositie ten aan zien van arbeidsmigranten en Poolse inwoners.
3. Sluit aan bij bovenlokale praktijken en kennisinfrastructuren.
4. Besteed meer aandacht aan taalverwerving en integratie.
5. Verbreed doelgroepgericht beleid waar passend en mogelijk.

Reactie college

Verschillende bedrijven in de Bollenstreek hebben veel baat bij de inzet van arbeidsmigranten. De regionale economie wordt hiermee versterkt. Wij zijn ons ervan bewust dat de inzet van arbeidsmigranten ook vraagt om voldoende en adequate huisvesting, en een goed welzijn voor de arbeidsmigranten. Voor zover de behoefte er is en tot waar onze mogelijkheden reiken, dragen wij hieraan bij. Met aandacht hebben we dan ook kennisgenomen van uw conclusies en aanbevelingen en wij gaan hiermee aan de slag.

Stand van zaken aanbevelingen Lisse

11-06-2026:
Uitvoering wordt gegeven aan het plan van aanpak arbeidsmigranten. In de recent toegekende regiodeal is arbeidsmigranten een belangrijke pijler.

Kan het van het overzicht?

JA

